

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

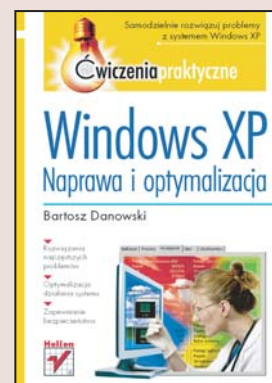
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Windows XP. Naprawa i optymalizacja. Ćwiczenia praktyczne

Autor: Bartosz Danowski

ISBN: 83-246-0702-1

Format: A5, stron: 224

Samodzielnie rozwiązuj problemy z systemem Windows XP

- Rozwiązania najczęstszych problemów
- Optymalizacja działania systemu
- Zapewnianie bezpieczeństwa

Już od przeszło pięciu lat Windows XP gości w komputerach użytkowników domowych i obecnie jest najpopularniejszym systemem operacyjnym na świecie. W związku z tym nawet jeśli nie zajmujesz się zawodowo informatyką, a masz w domu komputer, warto, abyś potrafił samodzielnie obsługiwać system Windows XP.

Książka „Windows XP. Naprawa i optymalizacja. Ćwiczenia praktyczne” pomoże Ci poznać tajniki tego systemu. Dowiesz się z niej, jak rozwiązać standardowe problemy z instalacją i uruchamianiem systemu Windows XP, a także przywrócić poprawne działanie komputera. Czytając ją, poznasz tajniki prawidłowej konfiguracji Windows XP, a także nauczysz się zapewniać bezpieczeństwo komputera oraz zwiększać atrakcyjność wyglądu systemu.

Wszystkie ćwiczenia są opisane krok po kroku i poparte licznymi przejrzystymi ilustracjami. Dzięki temu nawet początkujący użytkownicy nie będą mieli problemu z poprawą wydajności i stabilności systemu oraz szybkim rozwiązaniem nawet najbardziej skomplikowanych problemów.

- Rozwiązania problemów z instalacją i uruchamianiem Windows XP
- Rozwiązania problemów związanych z niepoprawnym działaniem systemu
- Poprawne konfigurowanie Windows XP
- Zwiększanie wydajności i stabilności systemu
- Zapewnianie bezpieczeństwa komputera
- Zwiększanie atrakcyjności wyglądu systemu

Naucz się korzystać z możliwości Windows XP

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział 1. Przyczyny i rozwiązania najczęściej spotykanych problemów związanych z instalacją i uruchamianiem systemu	7
Podczas instalacji systemu nie widać dysku	8
Czarny ekran podczas instalacji systemu	21
Zmiana rozmiaru partycji bez utraty danych	22
Odzyskiwanie skasowanego sektora startowego	30
Odzyskiwanie skasowanych partycji	32
Brak pliku hal.dll	37
Rozdział 2. Problemy z działaniem MS Windows XP	39
Jakość wyświetlanego obrazu	40
Aktywacja internetowa i telefoniczna	46
Kontrola automatycznie uruchamianych aplikacji	51
Usuwanie zbędnych programów	53
Czyszczenie, defragmentacja i optymalizacja rejestru systemowego	55
Kopia bezpieczeństwa rejestru systemowego	61
Obejście zapomnianego hasła logowania	65
Odzyskiwanie zapomnianego hasła zapisanego w systemie	77
Zmiana numeru seryjnego	78
Odzyskiwanie skasowanych plików	80

Rozdział 3. Problemy związane z błędną konfiguracją	83
Zamiast y pojawia się z	83
Problem z uzyskaniem niektórych polskich znaków	86
Niektóre programy nie widzą napędów optycznych	86
Wpływ sterowników na stabilność i wydajność systemu	88
Niska wydajność twardego dysku	90
Używaj punktów przywracania	91
Rozdział 4. Optymalizacja pracy systemu MS Windows XP	99
Przyśpieszanie startu i zamykania systemu	99
Przyśpieszanie codziennej pracy	128
Rozdział 5. Poprawa bezpieczeństwa systemu	147
Ochrona antywirusowa	147
Firewall	154
Ochrona przed oprogramowaniem szpiegującym	156
Wyłączanie systemowych kont	162
Zastępowanie systemowego klienta poczty e-mail i przeglądarki stron WWW	164
Konwersja systemu plików z FAT32 na NTFS	167
Aktualizacja systemu	168
Archiwizacja danych	181
Rozdział 6. Tuning wizualny MS Windows XP, czyli „Vista” bez wydatków	213
Podsumowanie	221

Poprawa bezpieczeństwa systemu

W dobie ogromnej popularności internetu odpowiednia polityka bezpieczeństwa jest sprawą bardzo ważną. Bezwzględnie należy zadbać o ochronę systemu, instalując w nim program antywirusowy, firewall i program do walki ze spyware, oraz wprowadzić kilka zmian w domyślnych ustawieniach systemu i oprogramowaniu.

Lektura niniejszego podrozdziału jest obowiązkowa i zalecam, abyś sumiennie zastosował się do wszelkich umieszczonych tutaj zaleceń. Pamiętaj jednak, że w parze z instalacją oprogramowania powinna jeszcze iść ostrożność podczas pracy z komputerem. Inaczej mówiąc, nieważne, jaki mamy program antywirusowy i firewall, bo klikając i uruchamiając wszystko, co popadnie, i tak możemy paść ofiarą wirusa lub innego złośliwego oprogramowania.

Ochrona antywirusowa

Bezwzględnie zainstaluj w swoim systemie MS Windows XP program antywirusowy. Możesz skorzystać z komercyjnych aplikacji, np. Nod32 lub Norton Antivirus, lub z ich darmowych odpowiedników, np. aVast — <http://www.avast.com> — lub Active Virus Shield — <http://www>.

activevirusshield.com. W dalszej części podrzdziału wybrałem i opisałem darmowy program antywirusowy o nazwie Active Virus Shield, który wykorzystuje silnik i bazy wirusów najlepszego na świecie komercyjnego programu antywirusowego, jakim jest Kaspersky Anti-Virus — <http://www.kaspersky.pl>.

ĆWICZENIE

5.1 Instalacja, konfiguracja i praca z programem

Zainstaluj program antywirusowy w swoim systemie. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Ze strony <http://www.activevirusshield.com> pobierz program Active Virus Shield i zapisz go na swoim dysku.
 - ☐ Otwórz stronę <http://www.activevirusshield.com> i kliknij przycisk oznaczony strzałką na rysunku 5.1.

FREE for Everyone! A new service courtesy of AOL

Comprehensive Anti-Virus Protection

Helps Protect Your PC from Viruses & Spyware

Introducing Active Virus Shield

- **Advanced** detection technology to help stop known and new viruses, spyware and other malware before they attack you.
- **Always-on, automatically** checks for updates every hour- providing real-time scanning and protection against virus threats
- **Easy-to-install**, works with most Windows® operating systems. (Windows 98, 2000, ME & XP)
- **Free to everyone- No AOL subscription required**

Get FREE Anti-Virus Today!
Click Here To DOWNLOAD

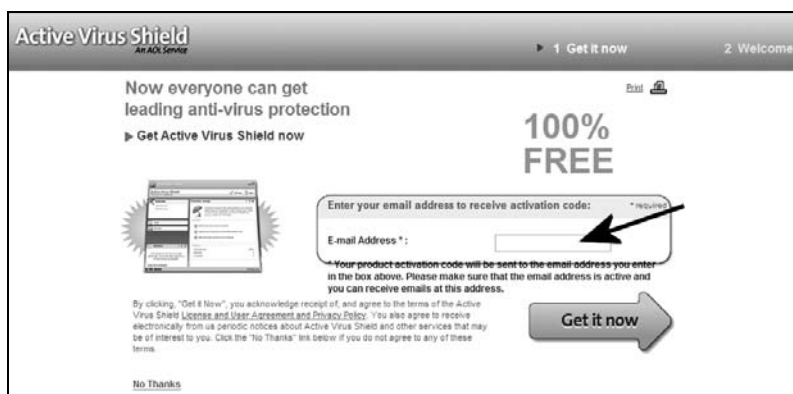
Is Your Virus Protection Working?
[Find out!](#)

MORE INFORMATION *Powered by Kaspersky Lab, one of the largest anti-virus providers, worldwide.

Already have Active Virus Shield? [Click Here](#)

Rysunek 5.1. Pobieranie i rejestracja programu — etap pierwszy

- ❑ Na następnej stronie, która jest widoczna na rysunku 5.2, w polu oznaczonym za pomocą strzałki wpisz swój adres e-mail. Bardzo ważne jest, abyś podał prawdziwy i działający adres, bo na niego przesłany zostanie numer seryjny niezbędny do instalacji aplikacji. Po wpisaniu adresu e-mail naciśnij klawisz *Enter*.

Rysunek 5.2. Pobieranie i rejestracja programu — etap drugi

- ❑ Na rysunku 5.3 zamieściłem następną stronę, na której musisz kliknąć przycisk oznaczony za pomocą strzałki.

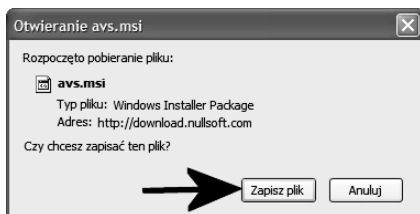

Rysunek 5.3. Pobieranie i rejestracja programu — etap trzeci

- ❑ Po chwili na ekranie monitora pojawi się okienko z pytaniem o to, czy zapisać plik na dysku komputera — rysunek 5.4. Musisz kliknąć przycisk *Zapisz plik*, a następnie wskazać miejsce, w którym plik ma zostać zachowany, i kliknąć *Zapisz*. Teraz pozostaje już tylko spokojnie poczekać, aż program zostanie pobrany na twardy dysk.

Rysunek 5.4.

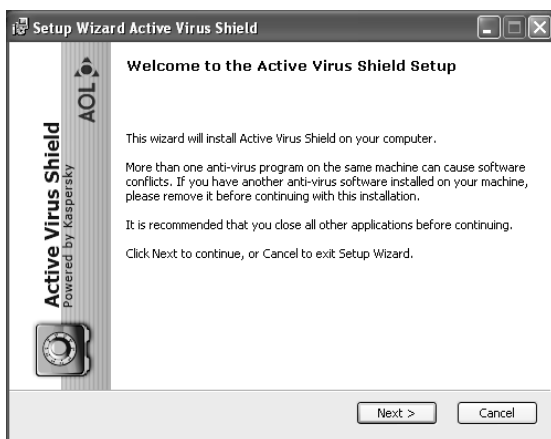
Pobieranie
i rejestracja
programu
— etap czwarty

2. Uruchom zapisany na dysku plik. Wystarczy, że klikniesz w niego dwa razy lewym klawiszem myszy.
 - ❑ W oknie widocznym na rysunku 5.5 kliknij przycisk *Next*.

Rysunek 5.5.

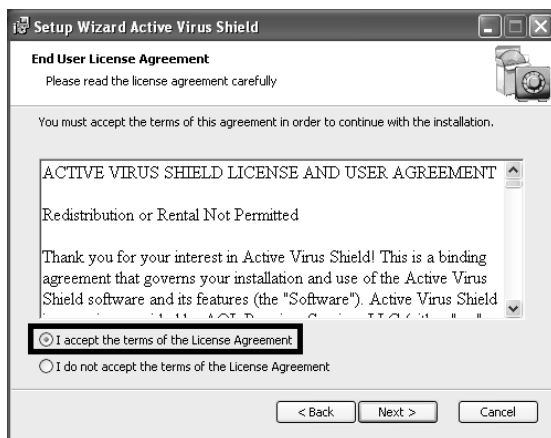
Instalacja
programu
— etap pierwszy

- ❑ W kolejnym oknie — rysunek 5.6 — zaznacz opcję *I accept the terms of the License Agreement* i kliknij przycisk *Next*.
- ❑ Po pojawieniu się następnego okna nic nie zmieniaj i kliknij przycisk *Next*. Spokojnie poczekaj, aż program zainstaluje się. Po zakończeniu instalowania plików programu na ekranie monitora pojawi się kolejne okno — rysunek 5.7. Odznacz opcję *Install Security Toolbar* i kliknij przycisk *Next*.

Rysunek 5.6.

Instalacja programu
— etap drugi

Rysunek 5.7.

Instalacja programu
— etap trzeci

- ❑ Zaznacz opcję *Activate using the activation code* i kliknij przycisk *Next* — rysunek 5.8.
- ❑ W kolejnym oknie, widocznym na rysunku 5.9, wpisz kod aktywacyjny, który został wysłany na Twój adres e-mail, i kliknij przycisk *Next*. Ponownie kliknij przycisk *Next*, a następnie zaznacz opcję *Restart computer* i kliknij przycisk *Finish*. Spokojnie zaczekaj, aż komputer zostanie ponownie uruchomiony.

Rysunek 5.8.
Instalacja programu
 — etap czwarty

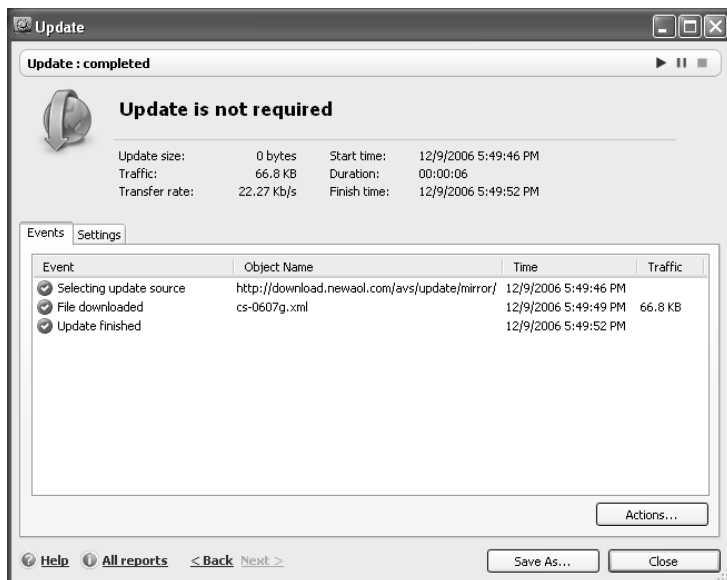

Rysunek 5.9.
Instalacja programu
 — etap piąty

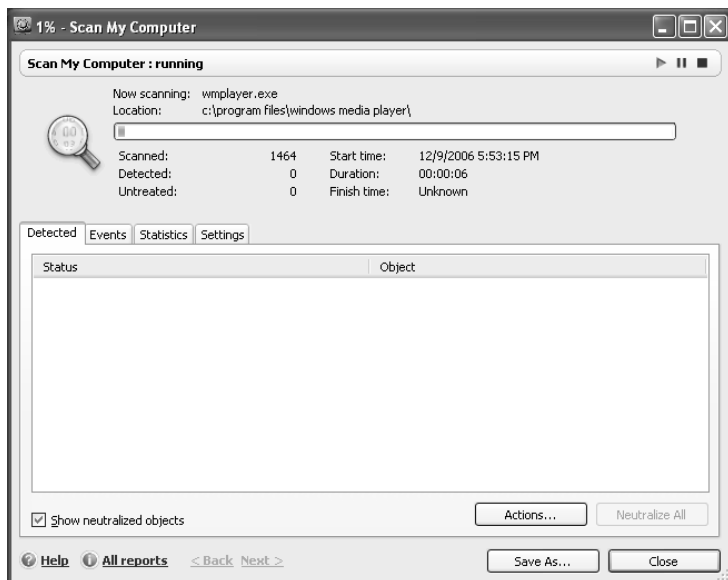
- ❑ Po ponownym uruchomieniu komputera na ekranie monitora może wyskoczyć monit firewalla (jeżeli masz zainstalowany lub używasz systemowego rozwiązania). Musisz wyrazić zgodę na to, aby program Active Virus Shield uzyskał dostęp do internetu.
3. Przyszła pora, aby uaktualnić bazy wirusów i przeprowadzić pierwsze skanowanie systemu.

- ❑ Na pasku *Start* obok zegara powinna być widoczna nowa ikona programu antywirusowego. Kliknij ją lewym przyciskiem myszy i z podręcznego menu wybierz opcję *Update*. Na ekranie monitora pojawi się nowe okno, w którym będziesz mógł śledzić postęp aktualizacji, a po jej zakończeniu pojawi się komunikat o treści *Update finished* — rysunek 5.10. Kliknij przycisk *Close*, aby zamknąć okno.

Rysunek 5.10. Aktualizacja baz wirusów

- ❑ Po uaktualnieniu baz wirusów konieczne jest pierwsze dokładne skanowanie systemu. W tym celu kliknij lewym klawiszem myszy ikonę programu antywirusowego, która znajduje się obok systemowego zegara. Z podręcznego menu wybierz opcję *Scan My Computer*. W oknie widocznym na rysunku 5.11 możesz śledzić postęp sprawdzania komputera. Po zakończeniu skanowania pojawi się stosowny komunikat z podsumowaniem.
4. Opisywany program nie wymaga zmiany domyślnej konfiguracji. Aktualizacje bazy wirusów odbywają się w sposób automatyczny (jeżeli dysponujesz połączeniem do internetu). Program doskonale chroni pliki na dysku oraz pocztę e-mail.

Rysunek 5.11. Pierwsze skanowanie całego systemu

5. Jeżeli podczas pracy program wykryje jakiegoś wirusa, to zostaniesz o tym powiadomiony. Będziesz mógł usunąć wirusa lub cały zainfekowany plik, a także przenieść go do kwarantanny. Odpowiednie opcje będą pokazywane w sytuacjach, które tego wymagają.

Firewall

W parze z programem antywirusowym w każdym systemie operacyjnym powinien działać firewall, który zabezpiecza Twoje połączenia sieciowe. W większości przypadków wystarczy systemowy firewall. Jeżeli jednak masz większe wymagania, to pragnę zwrócić Twoją uwagę na bezpłatny i bardzo dobry program o nazwie *Comodo Firewall* — <http://www.personalfirewall.comodo.com>.

Ć W I C Z E N I E

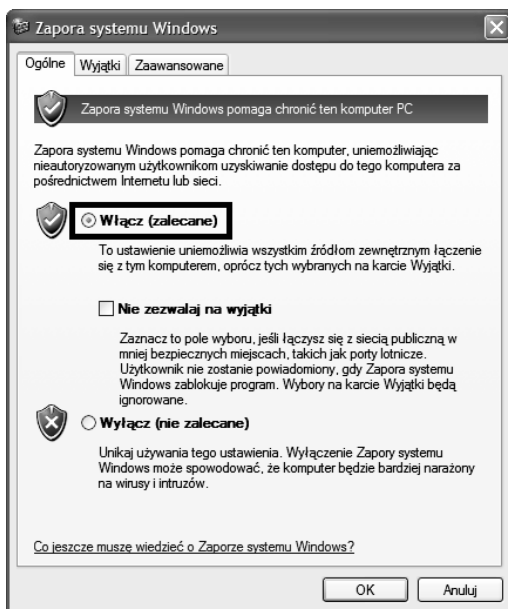
5.2 Aktywacja i praca z systemowym firewallem MS Windows XP

Uaktywnij systemowy firewall i spróbuj za jego pomocą chronić swoje połączenie sieciowe. Postępuj zgodnie z informacjami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Kliknij przycisk *Start*, a następnie *Panel sterowania*. W nowym oknie odszukaj i dwukrotnie kliknij ikonę *Zapora systemu Windows*.
2. W nowym oknie przejdź do zakładki *Ogólne* i zaznacz opcję *Włącz (zalecane)* — rysunek 5.12.

Rysunek 5.12.

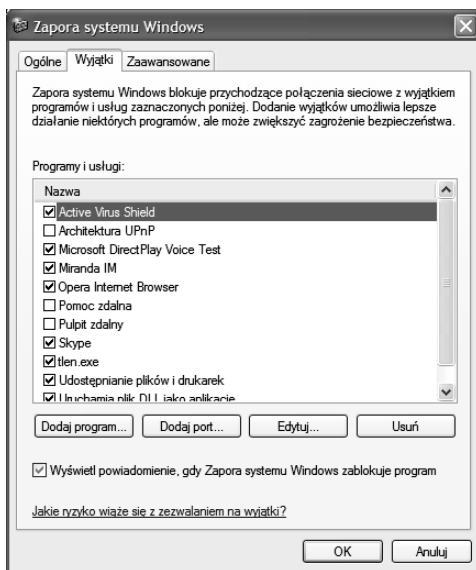
*Aktywacja
i konfiguracja
systemowej
zapory
— etap pierwszy*

3. Przejdź do zakładki *Wyjątki* — rysunek 5.13 — i na liście usuń zaznaczenie opcji *Architektura UPnP*, *Pomoc zdalna* i *Pulpit zdalny*. Kliknij przycisk *OK*, aby zamknąć okno konfiguracyjne zapory systemowej.

Rysunek 5.13.

Aktywacja
i konfiguracja
systemowej
zapory
— etap drugi

- Jeżeli podczas pracy komputera jakiś program — np. Gadu Gadu — będzie chciał uzyskać połączenie z internetem, na ekranie monitora pojawi się stosowne okno z pytaniem o to, czy dopuścić do połączenia, czy też zablokować dostęp do internetu. Musisz kliknąć odpowiedni przycisk, a wybór zależy od tego, jaki program wzbudził czujność zapory. Proponuję, abyś trzymał się prostej zasady: programy, które znasz, dopuść do połączenia z siecią. Natomiast bezwzględnie blokuj aplikacje, które nie są Ci znane.

Ochrona przed oprogramowaniem szpiegującym

Wirusy i ataki ze strony internetu nie są jedynym zagrożeniem. Korzystając z internetu, musisz liczyć się z tym, że możesz stać się obiektem ataku złośliwych programów — koni trojańskich, programów szpiegujących i wyświetlających reklamy. Przed wieloma tego typu aplikacjami skutecznie chronią programy antywirusowe, ale mimo to warto zadbać o dodatkową ochronę.

Program opisany w ćwiczeniu 5.3 jest darmowy dla wszystkich posiadaczy legalnej wersji systemu MS Windows XP. Do jego pobrania niezbędne jest poddanie się sprawdzeniu legalności.

ĆWICZENIE

5.3 Instalacja i konfiguracja programu do walki ze złośliwym oprogramowaniem

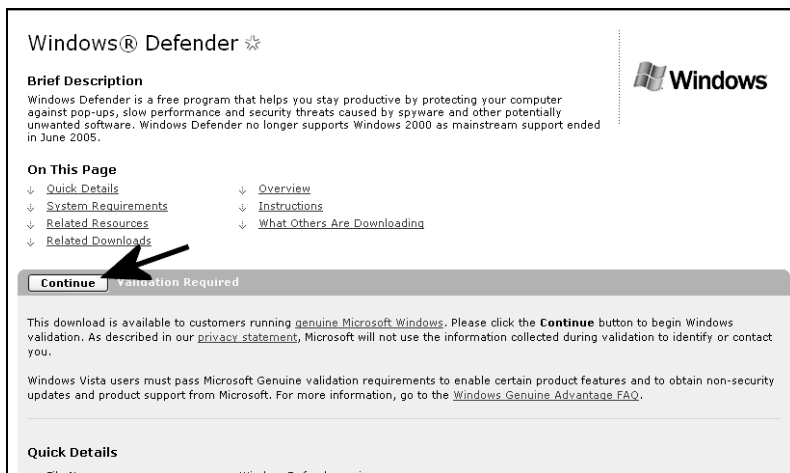
Zainstaluj w swoim systemie program do ochrony komputera przed złośliwym oprogramowaniem. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części niniejszego ćwiczenia.

1. Ze strony <http://www.microsoft.com/athome/security/spyware/software/default.msp> pobierz program o nazwie Windows Defender.
 - ❑ Po otwarciu strony, której adres znajduje się powyżej, kliknij przycisk oznaczony za pomocą strzałki na rysunku 5.14.

Rysunek 5.14. Pobieranie Windows Defender — etap pierwszy

- ❑ Na stronie widocznej na rysunku 5.15 kliknij przycisk *Continue*.

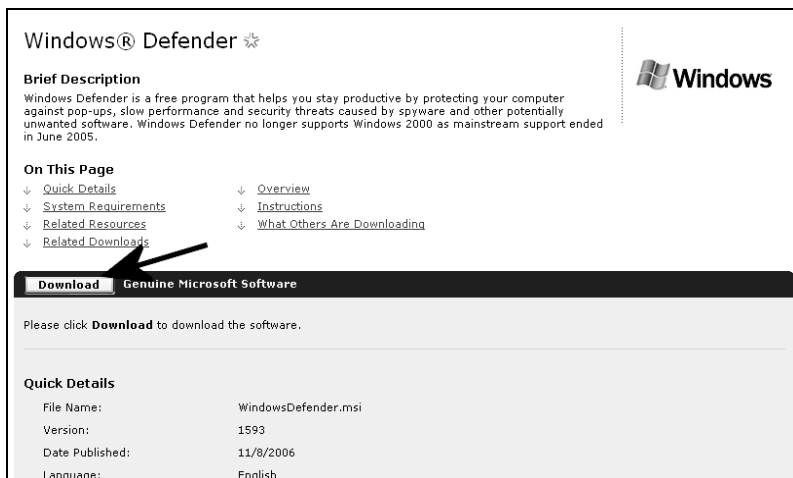
Rysunek 5.15. Pobieranie Windows Defender — etap drugi

- ❑ Spokojnie zaczekaj, aż pojawi się okno widoczne na rysunku 5.16. Kliknij przycisk *Install* i zaczekaj, aż pojawi się strona widoczna na rysunku 5.17. Może to potrwać dłuższą chwilę.

Rysunek 5.16.
Pobieranie
Windows
Defender
— etap trzeci

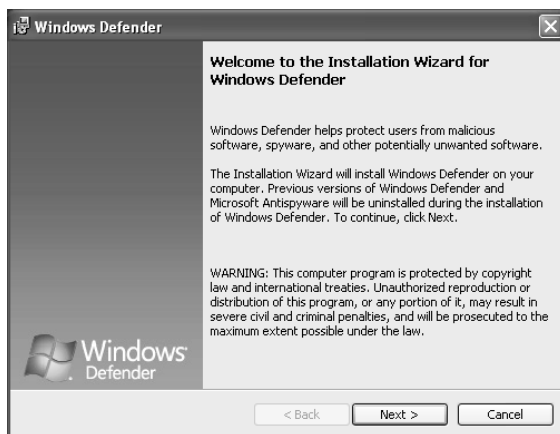

- ❑ Po pojawieniu się strony widocznej na rysunku 5.17 kliknij przycisk *Download*. Po chwili na ekranie monitora pojawi się okno z pytaniem o to, czy zapisać plik na dysku. Wyraż zgodę i wskaż lokalizację, w której plik zostanie zachowany.
2. Po ściągnięciu programu Windows Defender przeprowadź jego instalację w systemie.
 - ❑ Dwukrotnie kliknij lewym klawiszem myszy ikonę zapisanego na dysku pliku programu. W pierwszym oknie instalatora kliknij przycisk *Next* — rysunek 5.18.

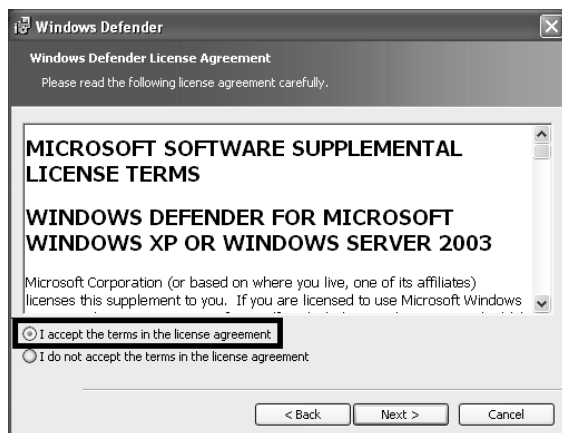
Rysunek 5.17. Pobieranie Windows Defender — etap czwarty

Rysunek 5.18.
*Instalacja
i konfiguracja
programu
— etap pierwszy*

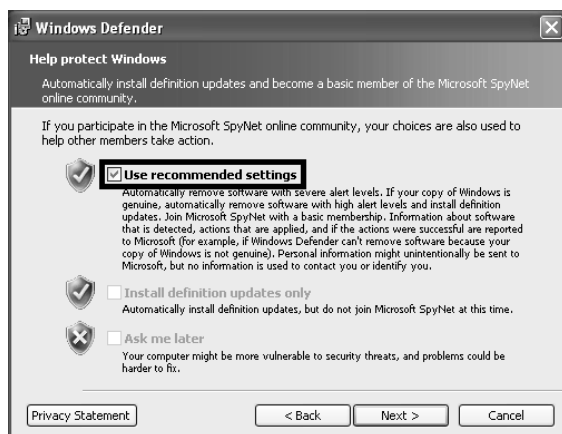
- ❑ W kolejnym oknie instalatora kliknij przycisk *Validate* i spokojnie poczekaj, aż program sprawdzi legalność Twojego systemu.
- ❑ Na rysunku 5.19 widać następny etap instalacji. Zaznacz opcję *I accept the terms in the license agreement* i kliknij przycisk *Next*.

Rysunek 5.19.
Instalacja
i konfiguracja
programu
— etap drugi

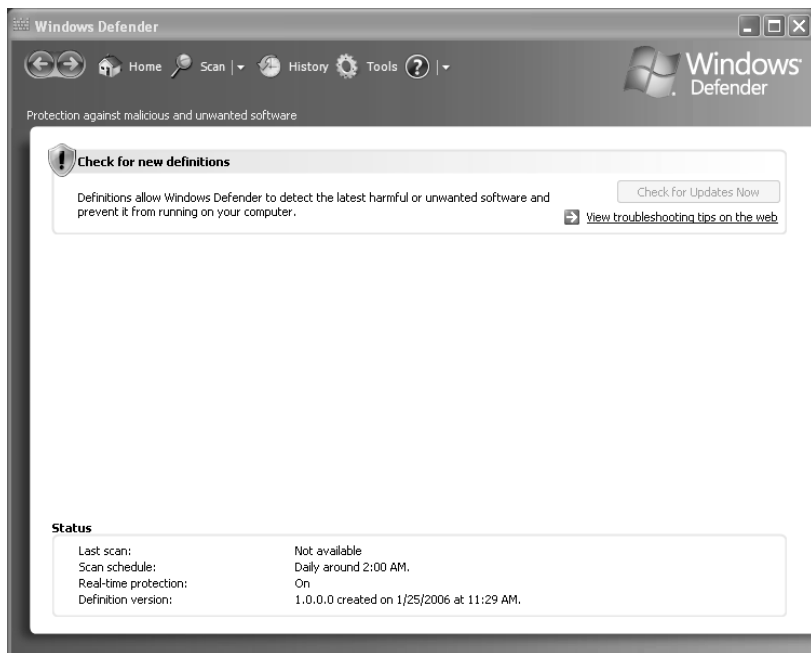
- ❑ Następny etap instalacji wymaga od Ciebie zaznaczenia opcji *Use recommended settings* i kliknięcia przycisku *Next* — rysunek 5.20.

Rysunek 5.20.
Instalacja
i konfiguracja
programu
— etap trzeci

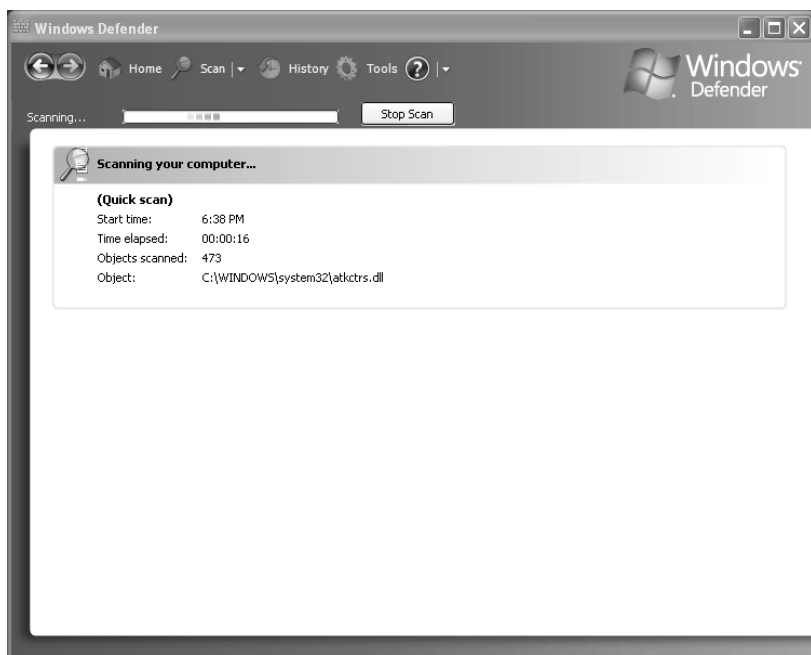
- ❑ W następnych oknach zaznacz opcję *Complete* i kliknij przycisk *Next*, a później *Install*.
- ❑ Po zakończeniu instalacji na ekranie monitora zobaczysz stosowne podsumowanie i przycisk *Finish*, który musisz kliknąć.

3. W tej chwili uruchomiony zostanie program Windows Defender, który rozpocznie pobieranie z internetu aktualizacji bazy szkodliwych programów — rysunek 5.21.

Rysunek 5.21. Aktualizacja bazy informacji o złośliwych programach

4. Po zakończeniu aktualizacji Windows Defender rozpocznie automatyczne skanowanie komputera w celu likwidacji szkodliwych programów — rysunek 5.22.
5. Domyślne ustawienia programu zapewniają należyłą pracę. Aplikacja automatycznie pobiera nowe aktualizacje bazy z informacjami o złośliwych programach. Do tego chroni komputer w czasie rzeczywistym.
6. W przypadku wykrycia zagrożenia jesteś o tym informowany za pomocą stosownego komunikatu. Będziesz musiał zdecydować, co zrobić z danym zagrożeniem. Zazwyczaj do wyboru masz możliwość usunięcia lub pominięcia wątpliwego programu.

Rysunek 5.22. Pierwsze skanowanie systemu

Jeżeli opisany powyżej program Ci nie odpowiada, pragnę zwrócić Twoją uwagę na poniższe darmowe aplikacje:

- ❑ *Spybot Search & Destroy* — <http://www.safer-networking.org/pl>
- ❑ *Ad-Aware SE Personal Edition* — <http://www.lavasoftusa.com>

Wyłączanie systemowych kont

System MS Windows XP bezpośrednio po instalacji posiada założonych kilka domyślnych kont użytkowników. Mam tutaj na myśli konto o nazwie *Administrator* i *Gość*. Oba konta występują w każdym systemie i co najważniejsze, domyślnie są aktywne. To potencjalna luka w bezpieczeństwie, bo ewentualnemu agresorowi dajemy dwa pewne konta, z których może skorzystać podczas ataku.

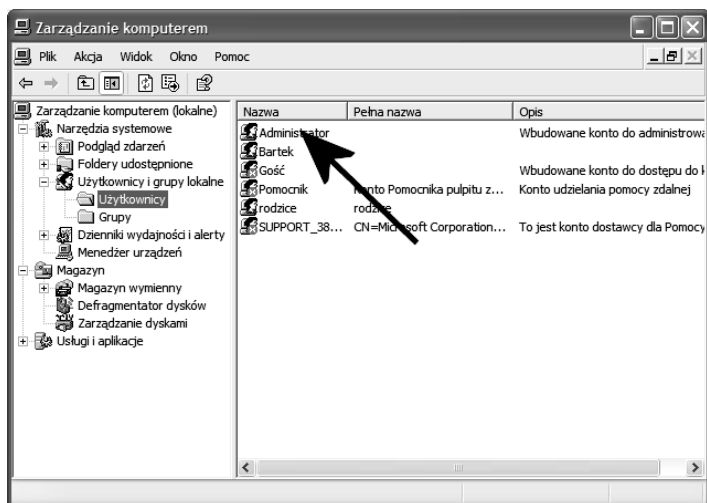
Aby poprawić bezpieczeństwo systemu, koniecznie wyłącz konta *Administrator* i *Gość*. Jeżeli korzystasz z tych kont, to załóż nowe o innych, mniej popularnych nazwach. To znacznie utrudni nieproszonemu gościowi poszukiwania działających loginów.

Ć W I C Z E N I E

5.4 Wyłączanie systemowych kont

Bezwzględnie wyłącz konta *Administrator* i *Gość* oraz inne, których nie używasz. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Kliknij przycisk *Start*, a następnie *Panel sterowania*. W nowym oknie odszukaj i kliknij ikonę *Narzędzia administracyjne*, a później *Zarządzanie komputerem*.
2. W oknie widocznym na rysunku 5.23 dwukrotnie kliknij lewym klawiszem myszy nazwę konta, które chcesz wyłączyć. W nowym oknie — rysunek 5.24 — w zakładce *Ogólne* zaznacz opcję *Konto jest wyłączone*. Zmiany zatwierdź, klikając *OK*.

Rysunek 5.23. Wyłączanie kont systemowych — etap pierwszy

Rysunek 5.24.

Wyłączanie
kont systemowych
— etap drugi

3. Korzystając z porad z punktu 2., wyłącz pozostałe nieużywane konta. Przed wyłączeniem konta *Administrator* utwórz inne konto mające takie uprawnienia.
4. Pozamykaj wszystkie otwarte okna.

Zastępowanie systemowego klienta poczty e-mail i przeglądarki stron WWW

Użytkownicy internetu narażeni są na przeróżne zagrożenia, ale głównym ich źródłem może być poczta e-mail i strony WWW. Dlatego bardzo ważnym elementem w polityce bezpieczeństwa jest zastąpienie domyślnego klienta poczty i przeglądarki stron WWW innymi, bezpieczniejszymi programami.

Ć W I C Z E N I E

5.5 Zastępowanie domyślnego klienta poczty

Zastąp program MS Outlook Express innym, bezpieczniejszym klientem poczty — proponuję Mozilla Thunderbird. Postępuj zgodnie z instrukcjami zamieszczonymi w dalszej części niniejszego ćwiczenia.

1. Ze strony <http://www.thunderbird.pl> pobierz najnowszą wersję klienta Mozilla Thunderbird, a następnie zainstaluj go w swoim systemie.
2. Podczas pierwszego uruchomienia świeżo zainstalowanego programu uruchomiony zostanie kreator, który pozwoli Ci na przeniesienie wszystkich ustawień z MS Outlook Express. Dzięki temu zachowasz historię korespondencji, książkę adresową i ustawienia kont e-mail.

Ć W I C Z E N I E

5.6 Zastępowanie domyślnej przeglądarki stron WWW

Zastąp program MS Internet Explorer innym, bezpieczniejszym — proponuję Mozilla Firefox. Postępuj zgodnie z instrukcjami zamieszczonymi w dalszej części niniejszego ćwiczenia.

1. Ze strony <http://www.firefox.pl> pobierz najnowszą wersję przeglądarki Mozilla Firefox, a następnie zainstaluj ją w swoim systemie.
2. Podczas pierwszego uruchomienia świeżo zainstalowanego programu uruchomiony zostanie kreator, który pozwoli Ci na przeniesienie wszystkich ustawień z MS Internet Explorer. Dzięki temu zachowasz listę ulubionych stron i inne istotne dane.

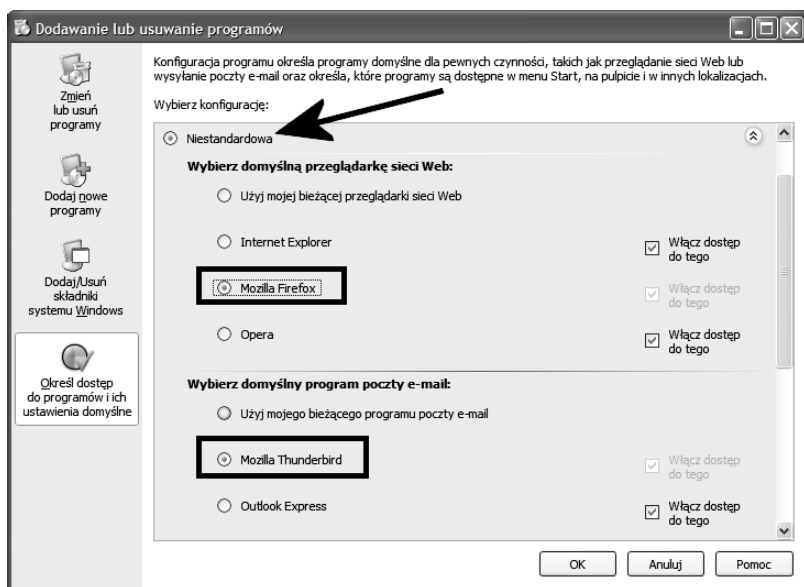
Po zainstalowaniu alternatywnych programów do obsługi poczty e-mail i stron WWW pora na zmianę ustawień systemu. Mam tutaj na myśli ustawienie obu aplikacji jako domyślnych programów.

ĆWICZENIE

5.7 Zmiana domyślnych aplikacji systemowych

Ustaw Mozilla Firefox i Mozilla Thunderbird jako domyślne programy do obsługi stron WWW i poczty e-mail. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Kliknij przycisk *Start*, a następnie *Określ dostęp do programów i ich ustawienia domyślne*.
2. W nowym oknie, które jest widoczne na rysunku 5.25, zaznacz opcję *Niestandardowa*. Następnie zaznacz Mozilla Firefox i Mozilla Thunderbird i kliknij przycisk *OK*, aby zachować wprowadzone zmiany.

Rysunek 5.25. Zmiana domyślnych programów do obsługi e-mail i WWW

3. O tym, że domyślne programy do obsługi WWW i poczty e-mail zostały zmienione, możesz się przekonać, klikając przycisk *Start*. W miejscu oznaczonym na rysunku 5.26 za pomocą strzałki zobaczysz ikony i nazwy nowych domyślnych programów.

Rysunek 5.26.
*Sprawdzanie
domyślnych
programów*

Zdecydowanie nie zalecam usuwania przeglądarki MS Internet Explorer. Działanie takie może jedynie negatywnie wpłynąć na stabilność pracy MS Windows XP. Wystarczy, że nie będziesz używać tego programu, będziesz natomiast regularnie aktualizować swój system za pomocą łat dostępnych na stronie Windows Update.

Jeżeli obsługa programów Mozilla Thunderbird lub Mozilla Firefox jest zbyt skomplikowana i sprawia Ci problemy, polecam poniższe książki:

- ☐ Świat według Mozilli. Firefox — <http://danowski.pl/ksiazki/swiat-wedlug-mozilli-firefox>
- ☐ Świat według Mozilli. Thunderbird — <http://danowski.pl/ksiazki/swiat-wedlug-mozilli-thunderbird>

Konwersja systemu plików z FAT32 na NTFS

Jeżeli Twój system został zainstalowany na twardym dysku z systemem plików FAT32, to zdecydowanie warto go zmienić na NTFS. Dzięki temu poprawisz bezpieczeństwo pracy w systemie.

Ć W I C Z E N I E

5.8 Konwersja FAT32 na NTFS

Jeżeli zachodzi taka potrzeba, dokonaj konwersji systemu plików FAT32 na NTFS. Postępuj zgodnie z zaleceniami zamieszczonymi w dalszej części niniejszego ćwiczenia.

1. Kliknij przycisk *Start*, a następnie *Uruchom*. W nowym oknie wpisz poniższe polecenie i kliknij przycisk *OK*. Uwaga: zamiast *X* wpisz literę przypisaną do dysku, który chcesz poddać konwersji.

```
convert X: /fs:ntfs
```

2. Spokojnie zaczekaj, aż program dokona konwersji systemu plików. Cała operacja przebiega w miarę szybko i nie powoduje utraty danych.
3. Jeżeli posiadasz dodatkowe dyski, je również poddaj konwersji.

Aktualizacja systemu

Niestety, świeżo zainstalowany system MS Windows XP jest, jeśli można tak to ująć, dziurawy jak ser szwajcarski. W związku z tym konieczna jest jego aktualizacja i instalacja najważniejszych łat poprawiających dziesiątki błędów.

Firma Microsoft przewidziała dwa rodzaje aktualizacji. Mam tutaj na myśli aktualizacje zbiorcze, wydawane raz na jakiś czas w postaci jednej dużej paczki o nazwie *Service Pack*, oraz małe łatki wydawane na bieżąco w miarę potrzeb. Musisz zapamiętać, że dodatki *Service Pack* zawierają w sobie wszystkie łatki wydane do chwili publikacji danego dodatku. Poza tym, instalując dodatek SP2, jednocześnie instalujesz wszystkie łatki z dodatku SP1a.

W chwili obecnej dla systemu MS Windows XP wydano dwa dodatki *Service Pack* oznaczone numerami 1a oraz 2. Większość płyt CD z instalacyjnymi wersjami systemu MS Windows XP posiada już zintegrowany dodatek *Service Pack*, ale możesz również spotkać się z systemami bez dodatku.

Ć W I C Z E N I E

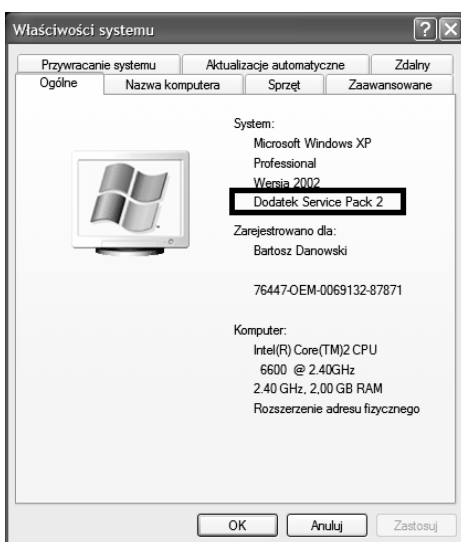
5.9 Instalacja Service Pack 2

Sprawdź, z jaką wersją systemu i dodatku Service Pack masz do czynienia. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi poniżej.

1. Z menu *Start* wybierz *Panel sterowania*, a następnie w nowym oknie kliknij ikonę *System*.
2. Kliknij zakładkę *Ogólne* i odczytaj, z jakim systemem masz do czynienia — rysunek 5.27.

Rysunek 5.27.

*Sprawdzanie
wersji
zainstalowanego
dodatku
Service Pack*

3. Jeżeli we wskazanym miejscu nie masz informacji na temat dodatku Service Pack lub widnieje tam informacja o dodatku SP1a, oznacza to, że masz do czynienia z jedną z pierwszych wersji systemu MS Windows XP i koniecznie musisz zainstalować najnowszy dodatek oznaczony numerem 2. Odpowiedni plik możesz pobrać ze strony <http://www.microsoft.com/poland/windowsxp/sp2>.
4. W przypadku gdy po sprawdzeniu okaże się, że Twój system ma już zainstalowany dodatek SP2, należy przeprowadzić aktualizację systemu za pomocą usługi *Microsoft Update*, która została dokładnie opisana w następnym ćwiczeniu.

Dodatek Service Pack oraz pojedyncze łatki można również zainstalować bezpośrednio przez internet za pomocą witryny *Microsoft Update*. Rozwiązanie to pozwala na wygodną i szybką aktualizację systemu; sam proces aktualizacji będzie dokładnie opisany w ćwiczeniu 5.10.

ĆWICZENIE

5.10 Aktualizacja systemu przez Windows Update

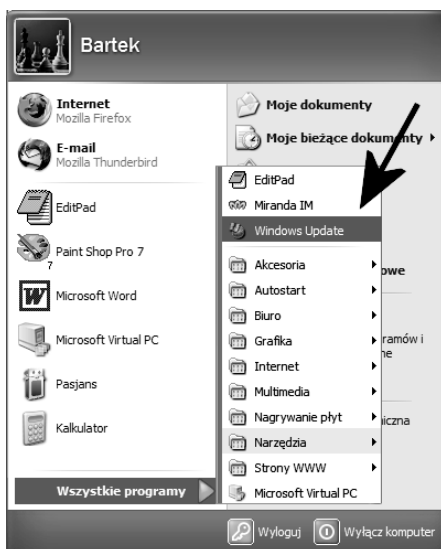
Korzystając z usługi *Microsoft Update*, przeprowadź aktualizację swojego systemu operacyjnego. Pamiętaj, że konieczne jest połączenie z internetem oraz trochę czasu. Postępuj zgodnie z poniższymi poleceniami.

1. Upewnij się, czy masz połączenie z internetem. Jeżeli korzystasz z modemu, to połącz się z siecią.
2. Kliknij menu *Start*, a następnie wybierz opcję *Wszystkie programy* i *Microsoft Update* — rysunek 5.28.

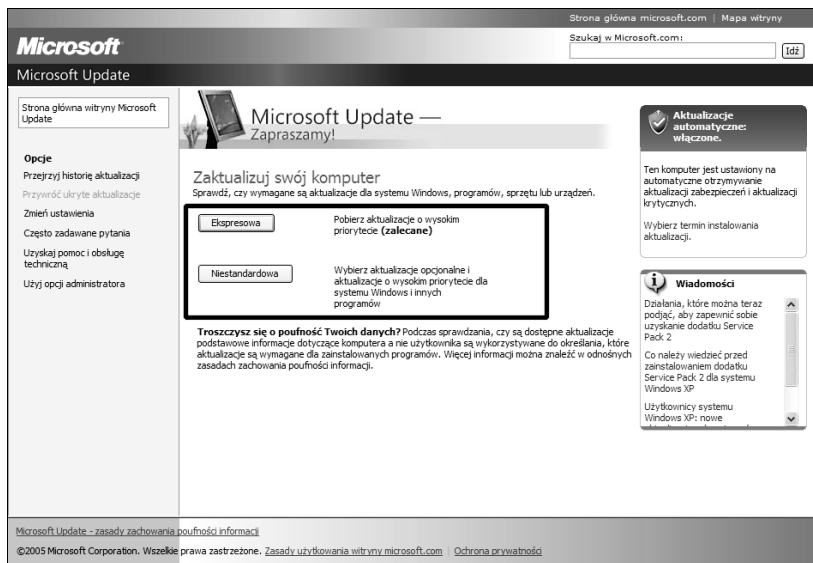
Rysunek 5.28.

Aktualizacja systemu

— etap pierwszy

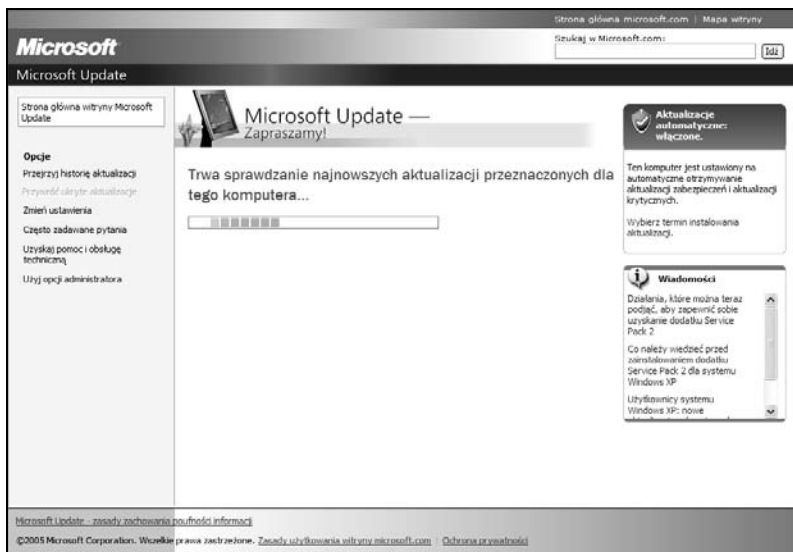

3. Cierpliwie zaczekaj, aż zostanie uruchomiona przeglądarka stron WWW — MS Internet Explorer. Wówczas w jej oknie zobaczysz stronę usługi *Microsoft Update* — rysunek 5.29. Zwróć uwagę na oznaczone na rysunku przyciski *Ekspresowa* oraz *Niestandardowa*.

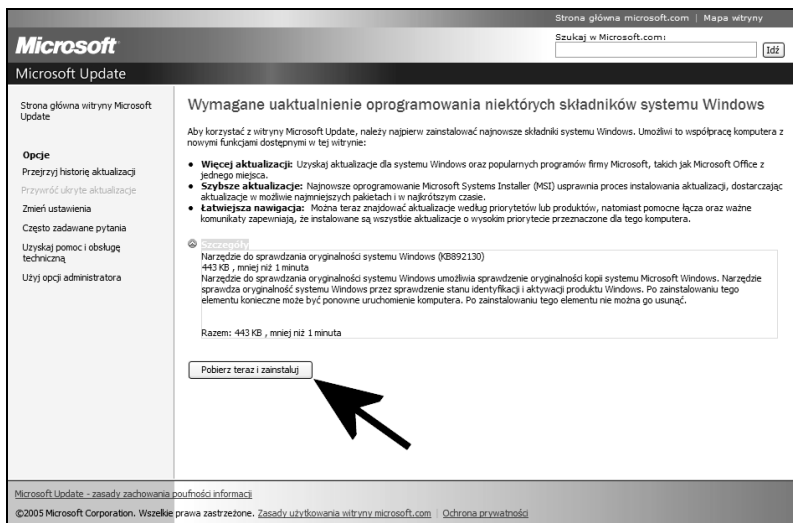

Rysunek 5.29. Aktualizacja systemu — etap drugi

- ❑ **Ekspresowa** — kliknięcie tego przycisku spowoduje wyszukanie aktualizacji, które mają przyznany status krytyczny, a co za tym idzie, należy je bezwzględnie zainstalować, by zabezpieczyć komputer.
 - ❑ **Niestandardowa** — wybór tej opcji pozwala na indywidualne dobranie poszczególnych łatek, które zostaną zainstalowane przez system *Microsoft Update*.
4. W tej chwili strona *Microsoft Update* sprawdzi, jakie aktualizacje są dostępne dla Twojego systemu operacyjnego. Procedura może potrwać od kilku do kilkudziesięciu sekund, a jej postęp możesz śledzić dzięki graficznemu wskaźnikowi widocznemu na rysunku 5.30.
 5. Jeżeli pierwszy raz korzystasz z witryny *Microsoft Update*, w pierwszej kolejności musisz zainstalować specjalny dodatek odpowiedzialny za dokładne sprawdzenie legalności posiadanego systemu operacyjnego. Strona *Microsoft Update* sama poinformuje Cię o konieczności instalacji dodatku. Na ekranie monitora zobaczysz stronę podobną do tej z rysunku 5.31. Musisz kliknąć przycisk *Pobierz teraz i zainstaluj*.

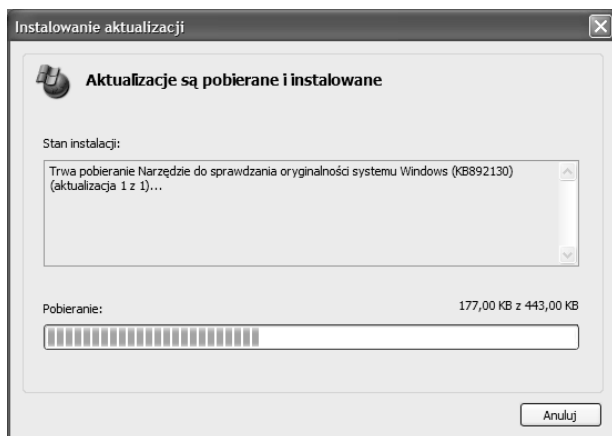
Rysunek 5.30. Aktualizacja systemu — etap trzeci

Rysunek 5.31. Aktualizacja systemu — etap czwarty

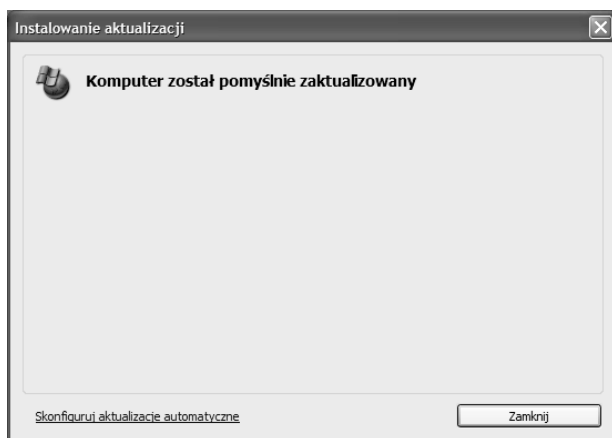
6. Proces pobierania oraz instalacji będzie widoczny w nowym oknie — rysunek 5.32.

Rysunek 5.32.
Aktualizacja systemu
— etap piąty

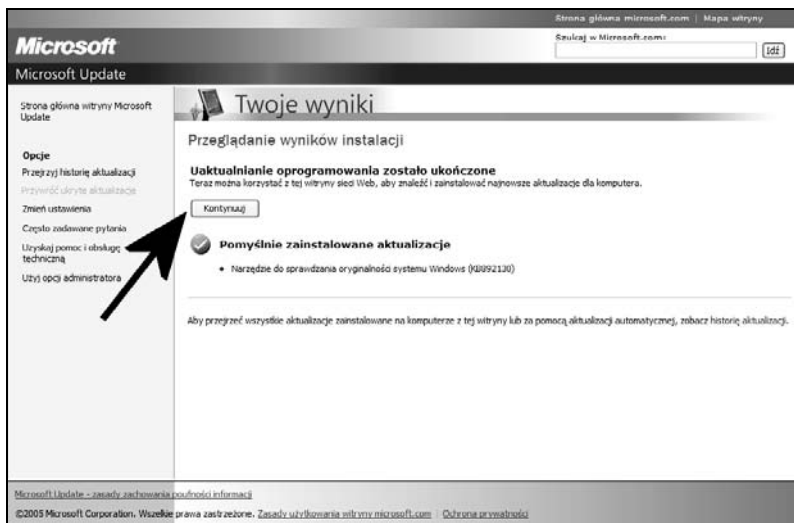

7. Po zakończeniu pobierania i instalacji zobaczysz stosowny komunikat — rysunek 5.33. Kliknij przycisk *Zamknij*.

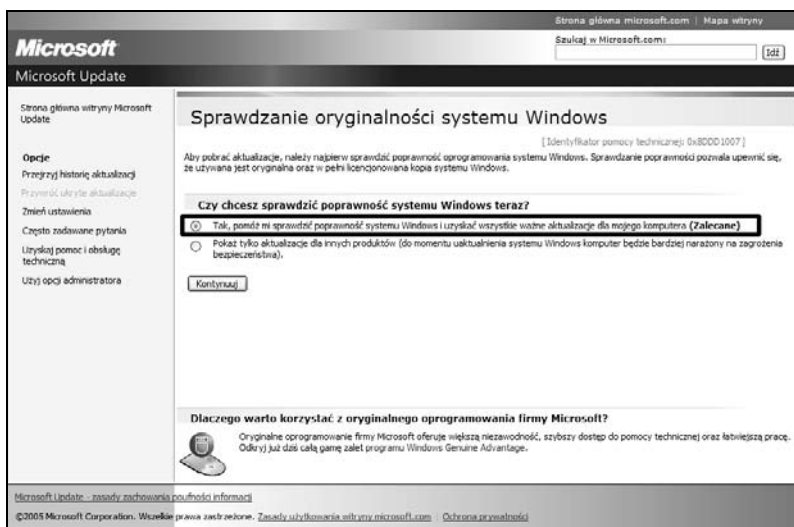
Rysunek 5.33.
Aktualizacja systemu
— etap szósty

8. Po pomyślnej instalacji dodatku odpowiedzialnego za sprawdzanie legalności systemu operacyjnego zostaniesz automatycznie przeniesiony na kolejną stronę, widoczną na rysunku 5.34. Musisz kliknąć przycisk *Kontynuuj*, aby rozpocząć proces sprawdzania legalności systemu operacyjnego.
9. Zaznacz opcję *Tak, pomóż mi sprawdzić poprawność systemu Windows i uzyskać wszystkie ważne aktualizacje dla mojego komputera (Zalecane)* i ponownie kliknij przycisk *Kontynuuj* — rysunek 5.35.

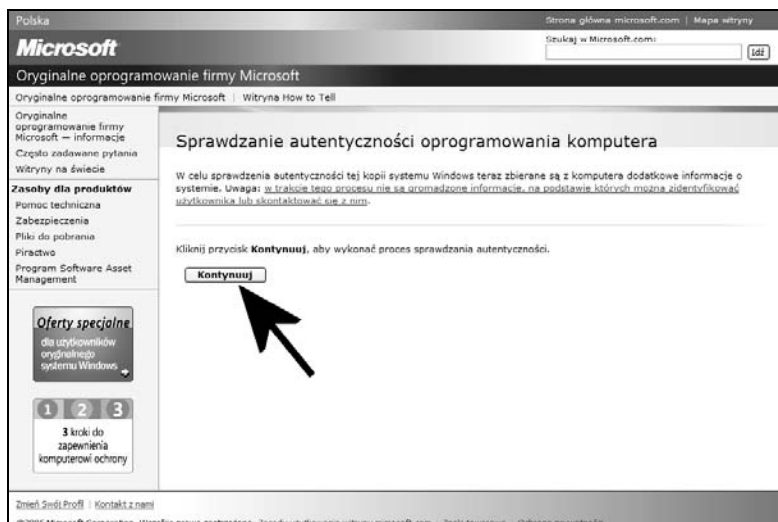

Rysunek 5.34. Aktualizacja systemu — etap siódmy

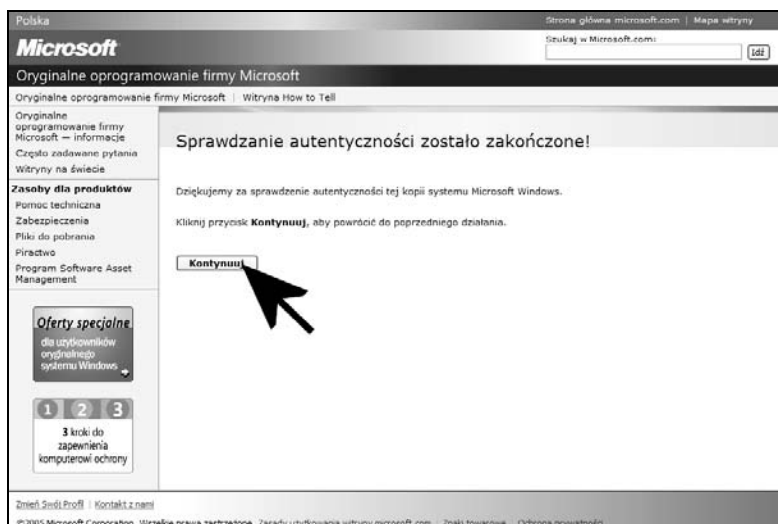
Rysunek 5.35. Aktualizacja systemu — etap ósmy

10. W oknie widocznym na rysunku 5.36 kliknij przycisk *Kontynuuj* i spokojnie zaczekaj na zweryfikowanie posiadanej przez Ciebie kopii systemu MS Windows XP.

Rysunek 5.36. Aktualizacja systemu — etap dziewiąty

11. Po dokonaniu pomyślnej weryfikacji legalności systemu zobaczysz stosowny komunikat — rysunek 5.37. Kliknij przycisk *Kontynuuj*, aby rozpocząć wyszukiwanie i instalację aktualizacji dla Twojego systemu.

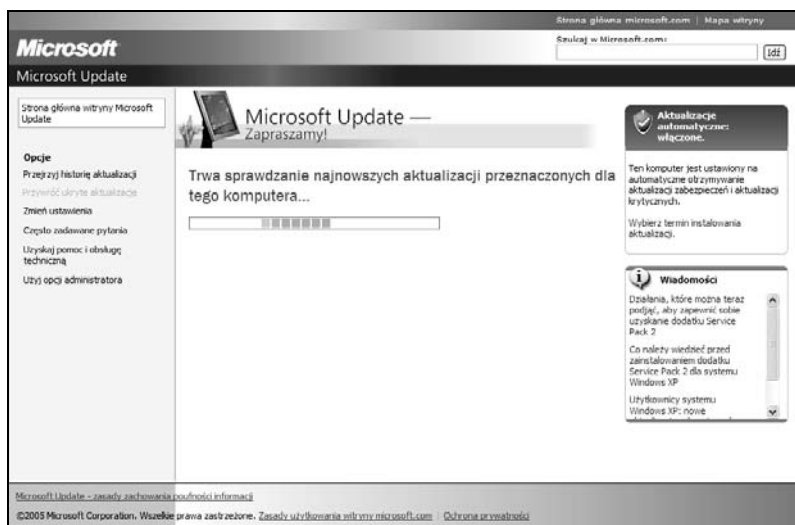
Rysunek 5.37. Aktualizacja systemu — etap dziesiąty

12. Zostaniesz przeniesiony do dobrze Ci znanego okna widocznego na rysunku 5.38. Musisz wybrać rodzaj aktualizacji. Tak się składa, że jestem zwolennikiem aktualizacji *Niestandardowych* i taką formę opisuję w dalszej części.

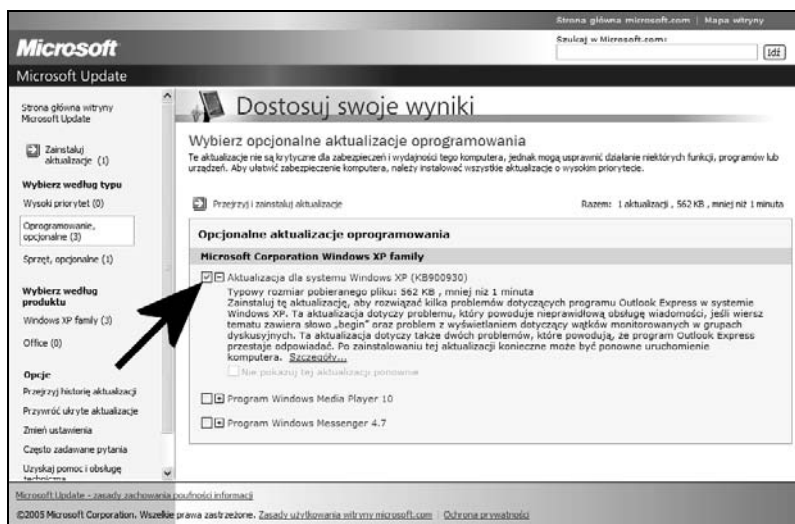

Rysunek 5.38. Aktualizacja systemu — etap jedenasty

13. Zaczekaj, aż system wyszuka aktualizacje dostępne dla Twojego systemu — rysunek 5.39.
14. Po zakończeniu wyszukiwania w oknie przeglądarki zobaczysz listę aktualizacji. Wystarczy, że zaznaczysz odpowiednie pola z lewej strony danej łatki (patrz na strzałkę na rysunku 5.40). Zwróć uwagę na menu z lewej strony. Znajdziesz tam aktualizacje podzielone na kilka grup, a obok nazwy grupy będzie widoczny numer, który mówi, ile aktualizacji dostępnych jest w ramach danej grupy. Bez względu na to, czy zaznaczysz wszystkie aktualizacje z działu *Wysoki priorytet*.
15. Po zaznaczeniu wszystkich potrzebnych aktualizacji kliknij zielony przycisk *Zainstaluj aktualizacje*, widoczny w lewym narożniku okna przeglądarki. Następnie kliknij szary przycisk *Zainstaluj aktualizacje* — rysunek 5.41.

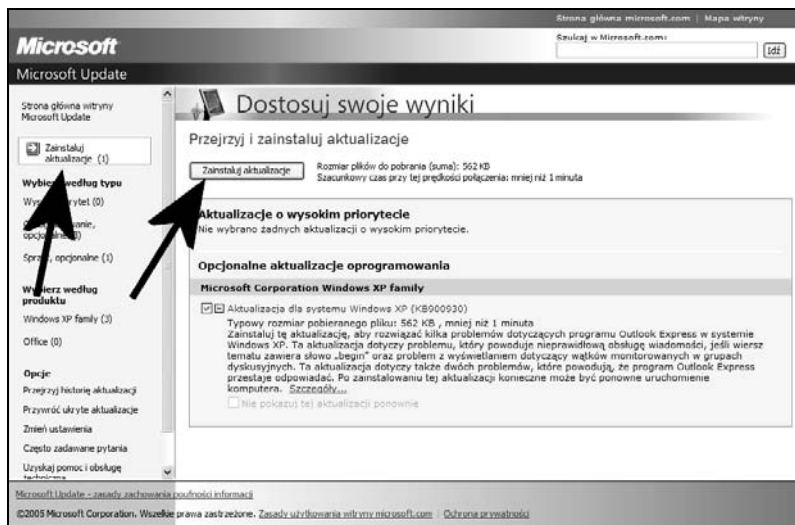

Rysunek 5.39. Aktualizacja systemu — etap dwunasty

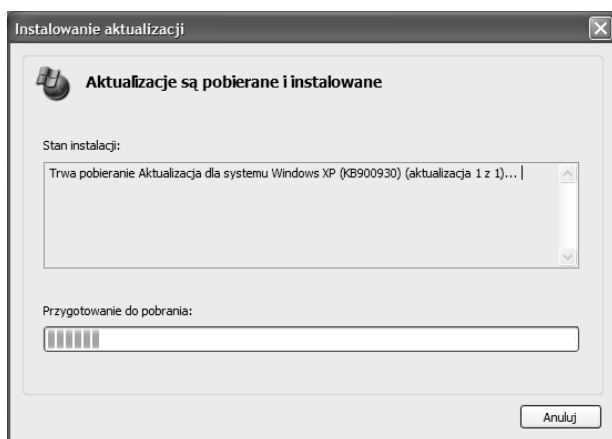
Rysunek 5.40. Aktualizacja systemu — etap trzynasty

16. W tej chwili rozpocznie się pobieranie i instalacja wybranych aktualizacji — rysunek 5.42.

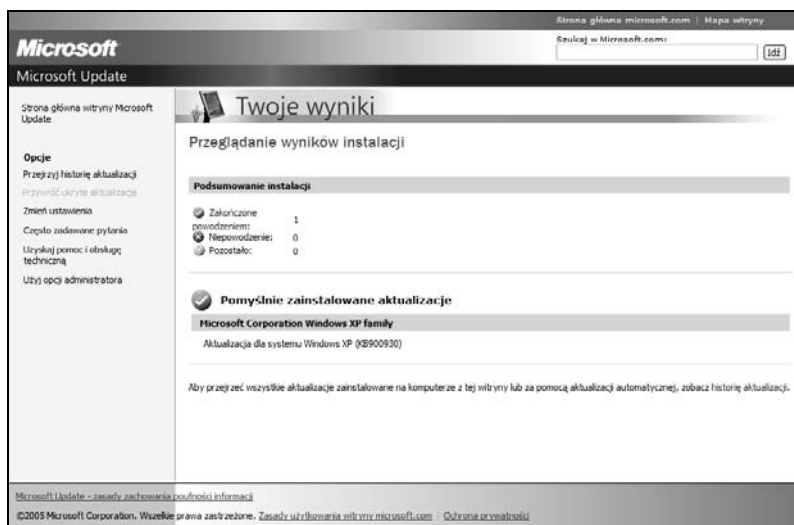

Rysunek 5.41. Aktualizacja systemu — etap czternasty

Rysunek 5.42.
Aktualizacja
systemu
— etap piętnasty

17. Po pomyślnym zainstalowaniu aktualizacji zobaczysz na ekranie swojego monitora podsumowanie — rysunek 5.43.
18. W tej chwili możesz wyłączyć okno przeglądarki. W zależności od typu zainstalowanych aktualizacji może się okazać, że konieczny będzie restart komputera.

Rysunek 5.43. Aktualizacja systemu — etap szesnasty

Jak widzisz, witryna Microsoft Update pozwala łatwo aktualizować system operacyjny, ale ma jedną wadę. Otóż musisz pamiętać o tym, aby co jakiś czas odwiedzić stronę i sprawdzić aktualizacje. Niestety, życie pokazuje, że często o tym zapominamy i dlatego znacznie lepiej skorzystać z mechanizmów *automatycznej aktualizacji* wbudowanych w system. Dzięki temu raz skonfigurowany system będzie sam sprawdzał, czy dostępne są aktualizacje, i instalował je zgodnie z Twoimi wytycznymi.

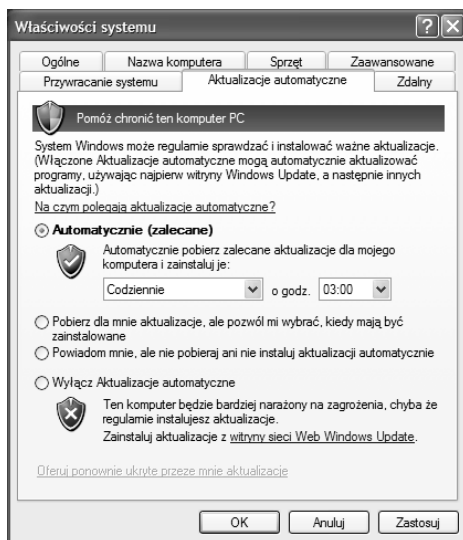
Ć W I C Z E N I E

5.11 Konfiguracja aktualizacji automatycznych

Włącz i skonfiguruj mechanizm automatycznej aktualizacji systemu operacyjnego. Postępuj zgodnie z poniższymi poleceniami.

1. Z menu *Start* wybierz opcję *Panel sterowania*, a następnie znajdź i dwukrotnie kliknij ikonę *System*. W nowym oknie, które jest widoczne na rysunku 5.44, przejdź do zakładki *Aktualizacje automatyczne*.

Rysunek 5.44.
*Włączanie
 i konfiguracja
 aktualizacji
 automatycznych*

2. Włącz opcję *Automatycznie*, a następnie ustaw częstotliwość sprawdzania aktualizacji. Na przykładowym rysunku widać, że system będzie każdego dnia o godzinie 3 w nocy sprawdzać, czy na stronach firmy Microsoft nie pojawiły się uaktualnienia dla systemu. Oczywiście możesz ustawić inną częstotliwość odpowiadającą sposobom pracy komputera. Ja zdecydowałem się na godzinę 3 w nocy, ponieważ nigdy nie wyłączam komputera i dzięki temu proces aktualizacji nie przeszkadza mi w czasie codziennej pracy.

Aktualizacje automatyczne mają sens wtedy, gdy komputer jest cały czas podłączony do internetu. W przeciwnym wypadku proponuję, abyś zainteresował się specjalnym programem o nazwie *Autopatcher*, który ukazuje się co miesiąc i zawiera wszystkie poprawki, jakie ukazały się do tej pory. Można powiedzieć, że *Autopatcher* jest czymś w rodzaju nieoficjalnego Service Packa. Program można pobrać ze strony <http://autopatcher.pol.pl>. Zapamiętaj, że co miesiąc ukazuje się nowa wersja z aktualnymi poprawkami. Za pierwszym razem musisz pobrać pełną wersję programu, a później możesz już tylko pobierać aktualizacje.

Archiwizacja danych

W poprzednich podrozdziałach opisałem sposoby poprawy bezpieczeństwa komputera. Niestety, nawet najlepsza polityka bezpieczeństwa nie może obejść się bez archiwizacji danych. Temu ważnemu problemowi postanowiłem poświęcić miejsce w niniejszym podrozdziale.

Kopia partycji systemowej

W kolejnych ćwiczeniach skorzystałem z komercyjnego programu *Acronis True Image*, który w pełnej wersji był dołączany do popularnych gazet komputerowych, np. *PC World Komputer* 5/2006 (na stronie gazety można zamówić archiwalny numer). Zaletami programu są prostota obsługi, wiele możliwości, polski język oraz to, że komercyjny program dostajemy w cenie gazety.

Za pomocą *Acronis True Image* możemy sporządzić kopię bezpieczeństwa całego dysku, partycji bądź wybranych plików. W dalszej części podrozdziału opisałem tworzenie i przywracanie obrazu partycji systemowej. Natomiast pełną funkcjonalność programu możesz poznać dzięki polskojęzycznej pomocy.

Ć W I C Z E N I E

5.12 Tworzenie obrazu partycji

Korzystając z programu *Acronis True Image*, sporządź obraz partycji, na której znajduje się zainstalowana i skonfigurowana wersja systemu MS Windows XP. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Uruchom program *Acronis True Image*, a następnie w głównym oknie programu kliknij opcję *Utwórz obraz* — rysunek 5.45.
2. W tej chwili zostanie uruchomiony kreator, który pozwoli Ci na szybkie i sprawne wykonanie kopii partycji. W oknie widocznym na rysunku 5.46 kliknij przycisk *Dalej*.
3. Zaznacz opcję *Pełna zawartość dysku twardego lub partycji* i kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.47.

Rysunek 5.45. Tworzenie kopii partycji systemowej — etap pierwszy

Rysunek 5.46.
Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap drugi

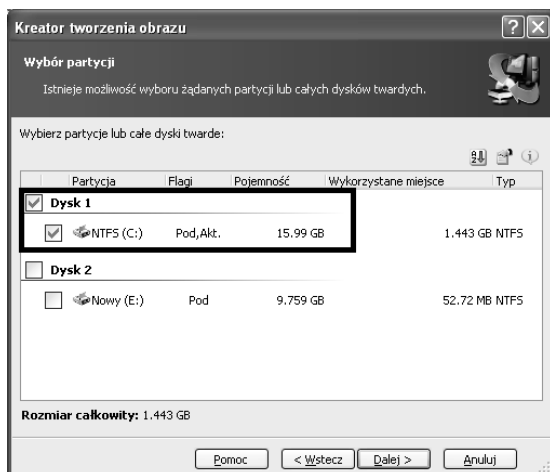

Rysunek 5.47.
Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap trzeci

4. W oknie widocznym na rysunku 5.48 zaznacz partycję, której obraz chcesz wykonać, i kliknij przycisk *Dalej*. Możesz również zaznaczyć cały dysk wraz ze wszystkimi znajdującymi się na nim partycjami.

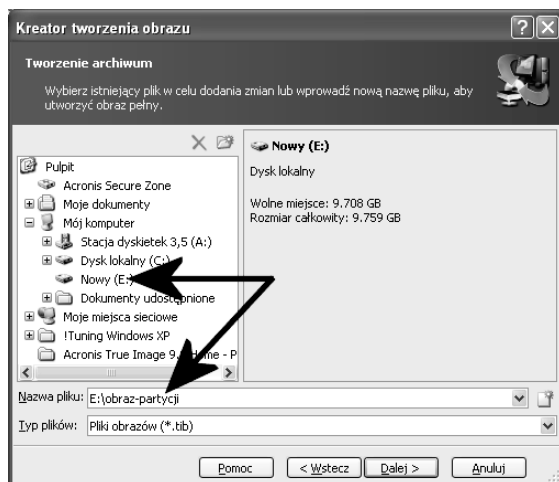
Rysunek 5.48.
Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap czwarty

5. Kolejny etap, który jest widoczny na rysunku 5.49, wymaga od Ciebie wskazania miejsca, w którym zostanie zapisany obraz partycji. Musisz wskazać inny dysk lub napęd nagrywarki płyt CD/DVD. Następnie w polu *Nazwa pliku* określ nazwę pliku obrazu i kliknij przycisk *Dalej*.

Rysunek 5.49.

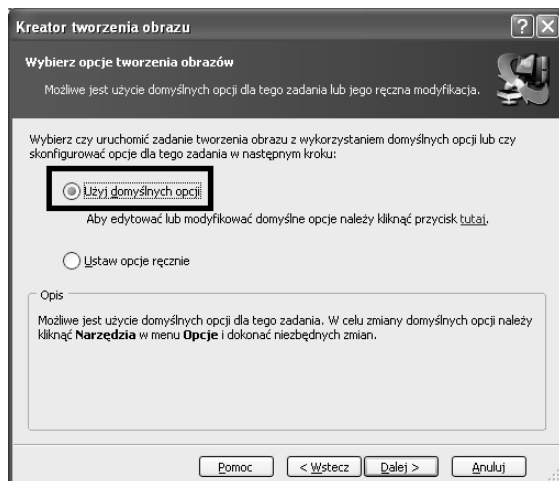
*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap piąty*

6. W następnym oknie zaznacz opcję *Użyj domyślnych ustawień* i kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.50.

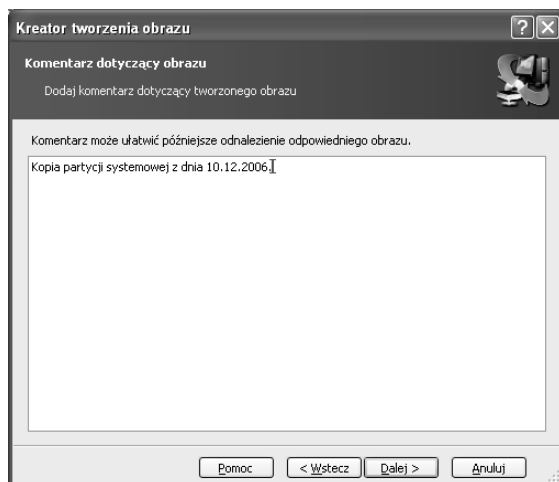
Rysunek 5.50.

*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap szósty*

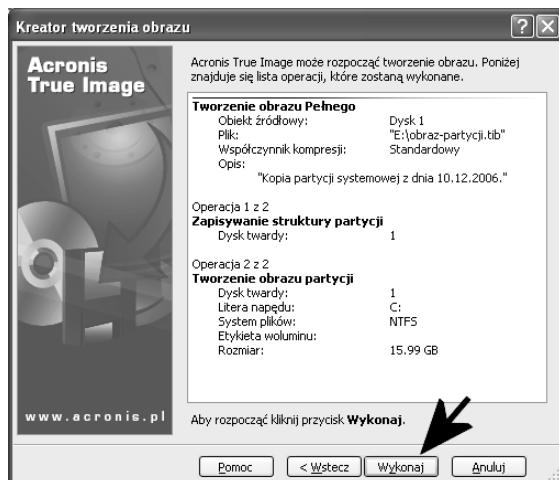
7. Na rysunku 5.51 widać kolejne okno kreatora. Wpisz krótki opis pozwalający łatwo zidentyfikować zawartość obrazu i kliknij przycisk *Dalej*.

Rysunek 5.51.
*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap siódmy*

8. Rysunek 5.52 przedstawia podsumowanie dotychczasowych ustawień. Po kliknięciu przycisku *Wykonaj* rozpocznie się tworzenie obrazu partycji i zapisywanie go we wskazanym miejscu.

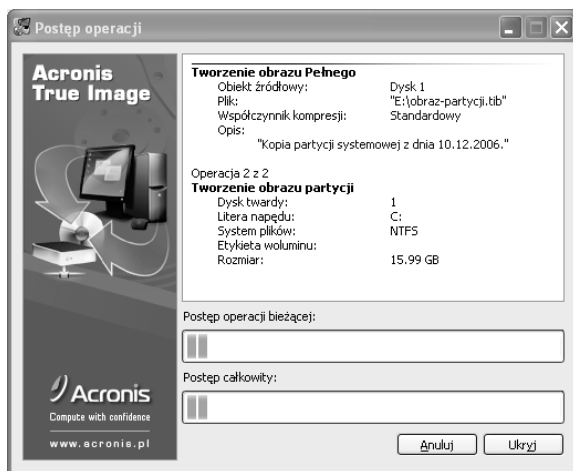
Rysunek 5.52.
*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap ósmy*

9. Postęp tworzenia obrazu partycji będziesz mógł śledzić w oknie widocznym na rysunku 5.53.

Rysunek 5.53.

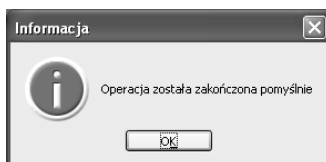
*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap dziewiąty*

10. Po zakończeniu tworzenia obrazu na ekranie monitora pojawi się stosowny komunikat — rysunek 5.54. Kliknij przycisk **OK**, aby zamknąć okno komunikatu.

Rysunek 5.54.

*Tworzenie
kopii partycji
systemowej
— etap dziesiąty*

Po wykonaniu ćwiczenia 5.12 we wskazanym miejscu powinieneś mieć zachowany plik obrazu. Teraz przyszła pora na to, aby dowiedzieć się, w jaki sposób można odtwarzać zawartość pliku obrazu w przypadku awarii systemu lub utraty jego stabilności.

Ć W I C Z E N I E**5.13 Odtwarzanie obrazu partycji**

Korzystając z programu Acronis True Image, odtwórz zawartość obrazu partycji systemowej. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Uruchom program Acronis True Image i w głównym oknie programu kliknij opcję *Przywróć zawartość obrazu* — rysunek 5.55.

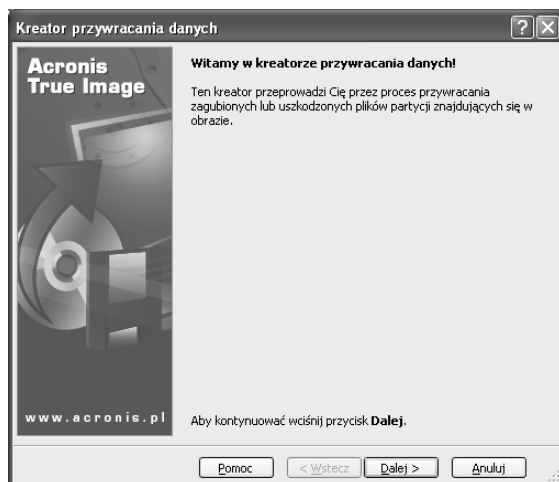

Rysunek 5.55. Odtwarzanie kopii partycji systemowej — etap pierwszy

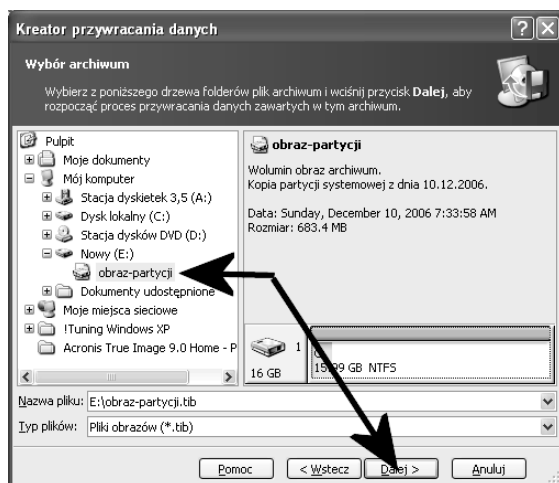
2. W tej chwili na ekranie Twojego monitora pojawi się okno specjalnego kreatora, który poprowadzi Cię krok po kroku przez proces odtwarzania zawartości obrazu. W pierwszym oknie, które jest widoczne na rysunku 5.56, kliknij przycisk *Dalej*.
3. Odszukaj lokalizację, w której zapisałeś wcześniej obraz partycji, a następnie zaznacz go i kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.57.
4. Zaznacz opcję *Przywracanie dysków i partycji* i kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.58.
5. Wskaż, co z posiadanego obrazu chcesz odzyskać. Dokładniej mówiąc, musisz zaznaczyć partycję, która ma zostać odtworzona — rysunek 5.59. Wystarczy, że klikniesz kwadracik umieszczony przed nazwą partycji, a następnie przycisk *Dalej*.

Rysunek 5.56.

Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap drugi

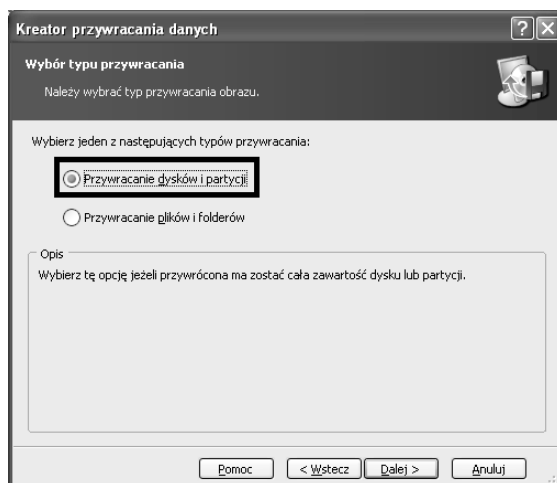
Rysunek 5.57.

Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap trzeci

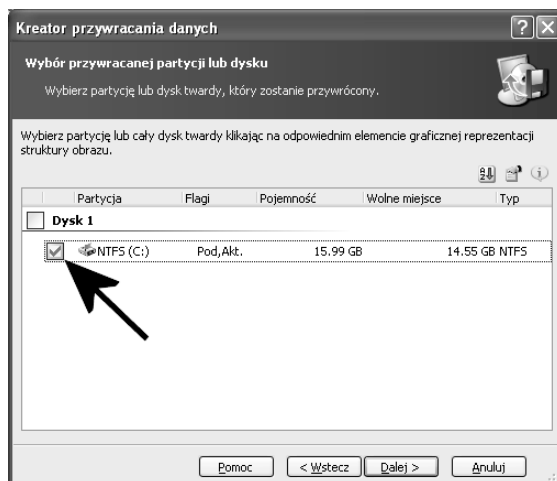

6. W kolejnym oknie, widocznym na rysunku 5.60, wskaż partycję, na którą ma zostać odtworzona zawartość obrazu. Wystarczy, że klikniesz odpowiednią pozycję na liście, a następnie wybór zatwierdzisz za pomocą przycisku *Dalej*.

Rysunek 5.58.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap czwarty

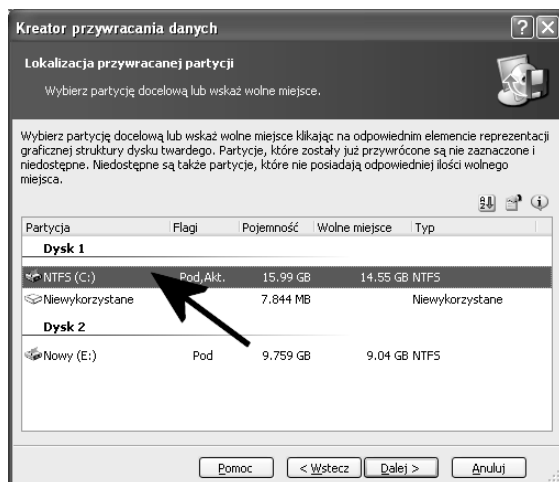

Rysunek 5.59.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap piąty

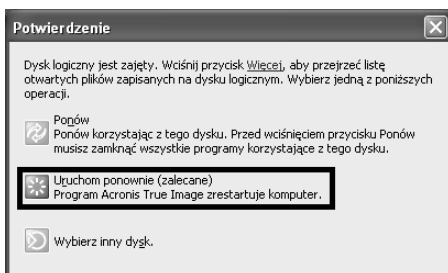

- Jeżeli odtwarzasz partycję systemową, to na ekranie monitora pojawi się okno podobne do tego z rysunku 5.61. Musisz kliknąć opcję *Uruchom ponownie (zalecane)*, a następnie spokojnie poczekać, aż komputer zostanie ponownie uruchomiony i na ekranie monitora pojawi się sam program Acronis True Image.

Rysunek 5.60.
Otwieranie
kopii partycji
systemowej
— etap szósty

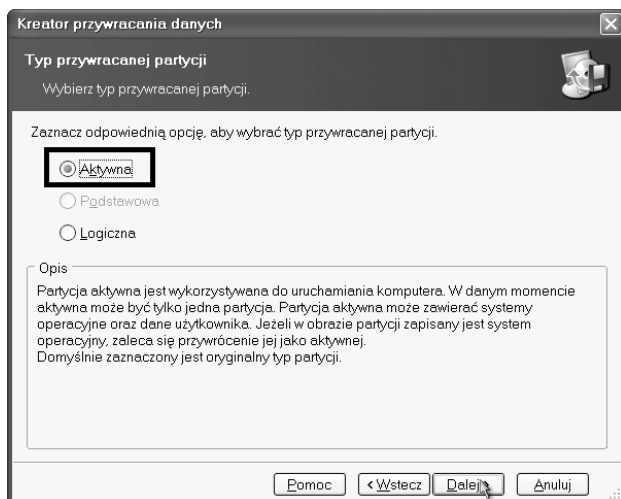

Rysunek 5.61.
Otwieranie
kopii partycji
systemowej
— etap siódmy

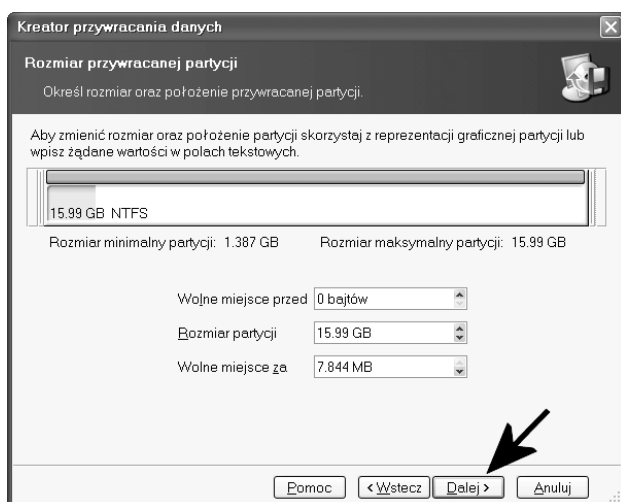

8. Raz jeszcze wykonaj wszystkie czynności przedstawione na rysunkach od 5.55 do 5.60.
9. Po wykonaniu czynności opisanych w poprzednim punkcie na ekranie monitora zobaczysz następne okno, podobne do tego z rysunku 5.62. Zaznacz opcję *Aktywna* i kliknij przycisk *Dalej*.
10. W następnym oknie możesz zmienić rozmiar odtwarzanej partycji — rysunek 5.63. Uznałem jednak, że nie będziemy się tym zajmować, i dlatego kliknij przycisk *Dalej*.
11. Zaznacz opcję *Tak, chcę przydzielić literę dysku logicznego dla przywracanej partycji* i ustaw *C* — rysunek 5.64. Kliknij przycisk *Dalej*, aby kontynuować przygotowania do odtworzenia danych z obrazu.

Rysunek 5.62.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap ósmy

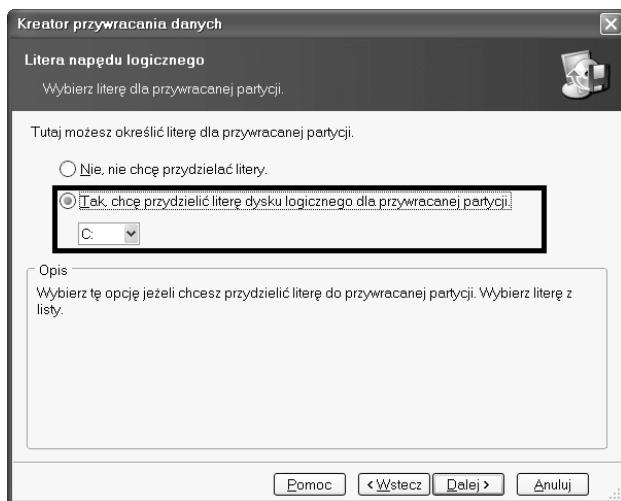

Rysunek 5.63.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap dziewiąty

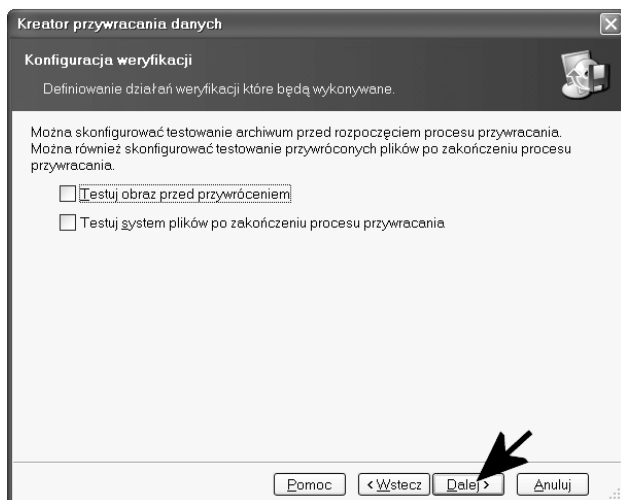

12. W kolejnym oknie kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.65.
13. Zaznacz opcję *Nie, chcę zakończyć przywracanie* i kliknij przycisk *Dalej* — rysunek 5.66.

Rysunek 5.64.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap dziesiąty

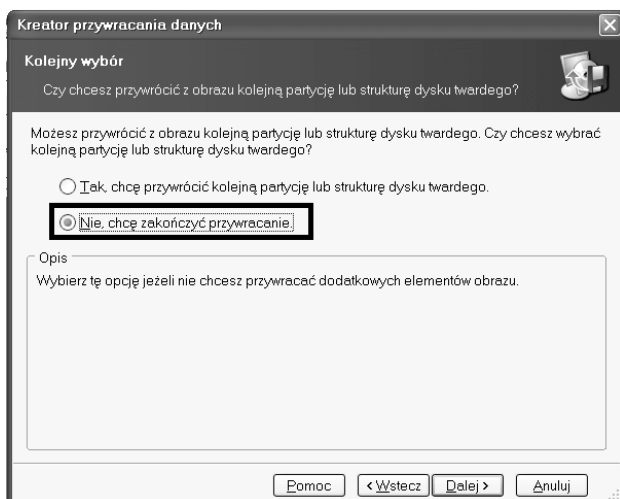
Rysunek 5.65.
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap jedenasty

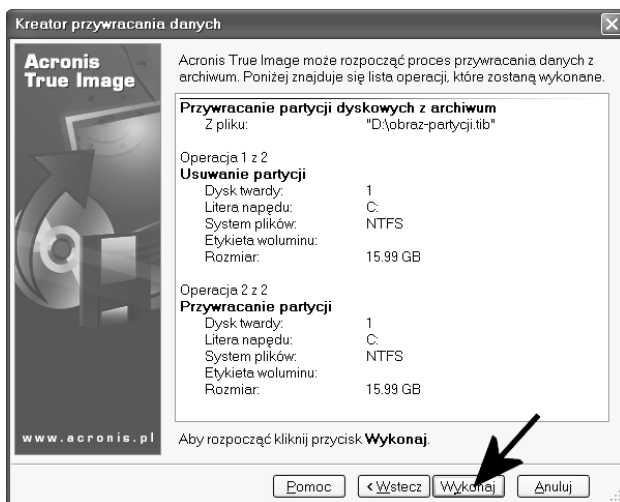
14. Rysunek 5.67 zawiera podsumowanie dotychczasowych ustawień. Aby rozpocząć odtwarzanie obrazu partycji, kliknij przycisk *Wykonaj*.
15. Postęp odzyskiwania danych z obrazu możesz śledzić w oknie widocznym na rysunku 5.68.

Rysunek 5.66.

Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap dwunasty

Rysunek 5.67.

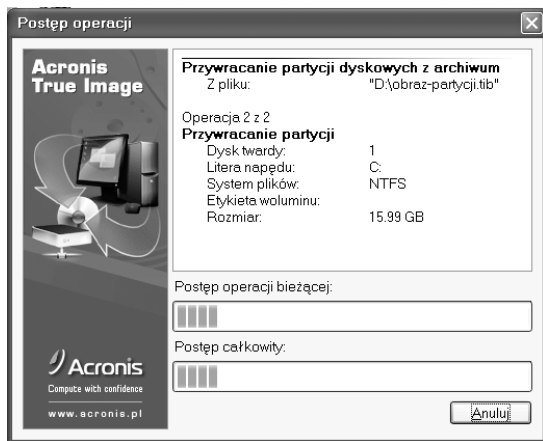
Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap trzynasty

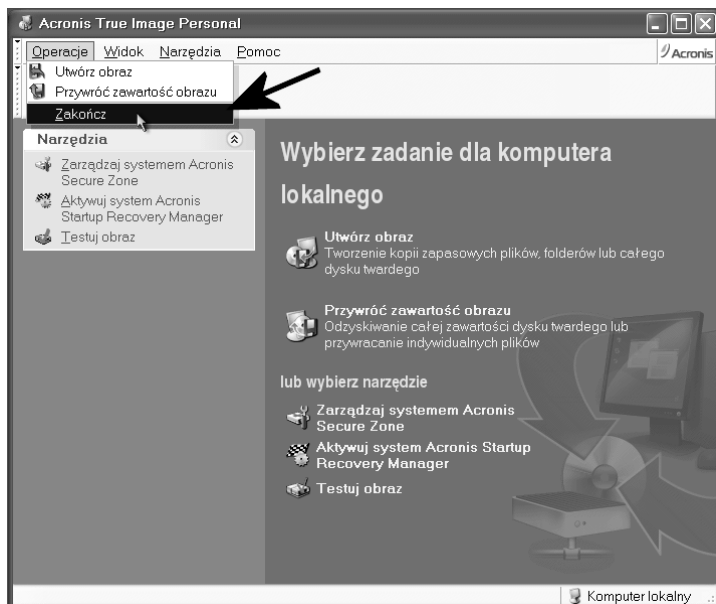
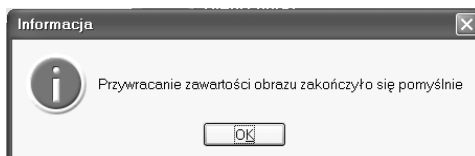
16. Po zakończeniu odzyskiwania danych z obrazu na ekranie monitora pojawi się stosowny komunikat — rysunek 5.69. Kliknij przycisk OK, aby zamknąć okno komunikatu.
17. W oknie widocznym na rysunku 5.70 kliknij opcję *Operacje*, a następnie *Zakończ*. Spokojnie zaczekaj, aż komputer zostanie ponownie uruchomiony. Oczywiście powinien uruchomić się system odzyskany z obrazu partycji.

Rysunek 5.68.

Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap czternasty

Rysunek 5.69.

Odtwarzanie
kopii partycji
systemowej
— etap piętnasty

Rysunek 5.70. Odtwarzanie kopii partycji systemowej — etap szesnasty

W tym miejscu pragnę zwrócić Twoją uwagę na fakt, że program Acronis True Image potrafi utworzyć ukrytą partycję *Acronis Secure Zone* i zapisać na niej obraz partycji. Dostęp do ukrytej partycji jest możliwy wyłącznie z poziomu programu Acronis True Image. W przypadku awarii systemu podczas uruchamiania komputera wystarczy nacisnąć klawisz *F11* i po chwili zostanie uruchomiony specjalny system operacyjny oraz program Acronis True Image. Dalsza procedura odzyskiwania zawartości partycji z kopii przebiega w sposób opisany w ćwiczeniu 5.13.

Systematyczna archiwizacja danych

Poza archiwizacją całej partycji, warto regularnie wykonywać kopie bezpieczeństwa ważnych dokumentów oraz poczty e-mail czy adresów ulubionych stron WWW. Czynność tę możesz realizować przez nagrywanie wybranych danych na płyty CD lub DVD za pomocą używanego przez siebie programu do zapisu krążków. Niestety, działanie takie wymaga dużej samodyscypliny i świetnej pamięci o tym, co należy zabezpieczyć. Dlatego na dłuższą metę metoda ta nie sprawdza się.

Na szczęście na rynku dostępne są programy, za pomocą których możemy tworzyć kopie bezpieczeństwa ważnych danych w sposób całkowicie automatyczny.

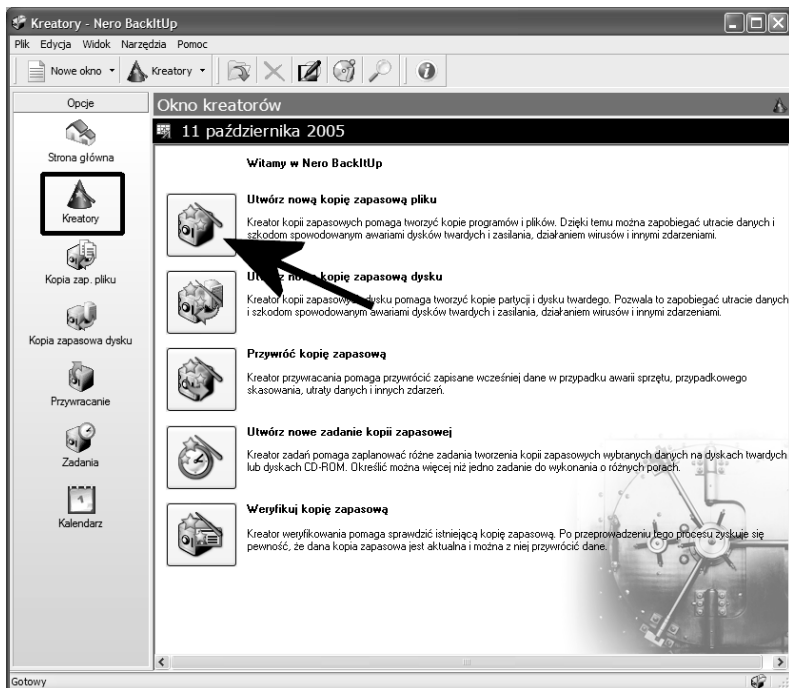
W następnych ćwiczeniach skorzystałem z programu *Nero BackItUp* który jest częścią pakietu *Nero 7* — <http://www.nero.com>. Testową wersję pakietu można pobrać ze strony producenta.

Ć W I C Z E N I E

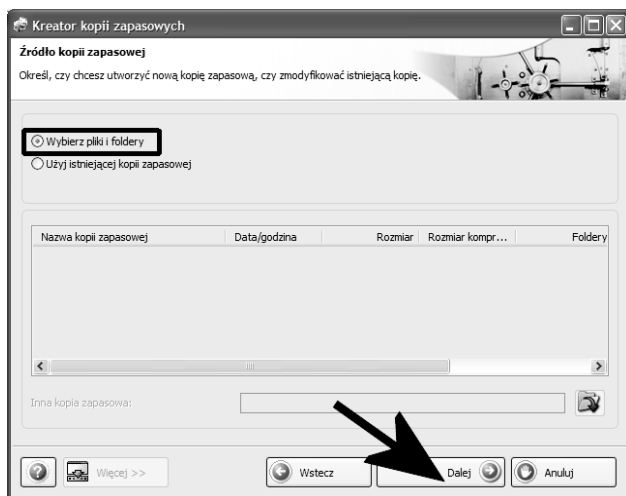
5.14 Tworzenie kopii bezpieczeństwa

Korzystając z programu *Nero BackItUp*, utwórz kopię bezpieczeństwa ważnych danych. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Uruchom program *Nero BackItUp*. Aby rozpocząć tworzenie archiwum, kliknij przycisk *Kreatory*, a następnie opcję *Utwórz nową kopię zapasową pliku* — rysunek 5.71.
2. Następne okno zawiera informacje o programie i typowy tekst powitalny. Nie trzeba nic ustawiać, by przejść do kolejnego etapu tworzenia archiwum, wystarczy kliknąć przycisk *Dalej* — rysunek 5.72.

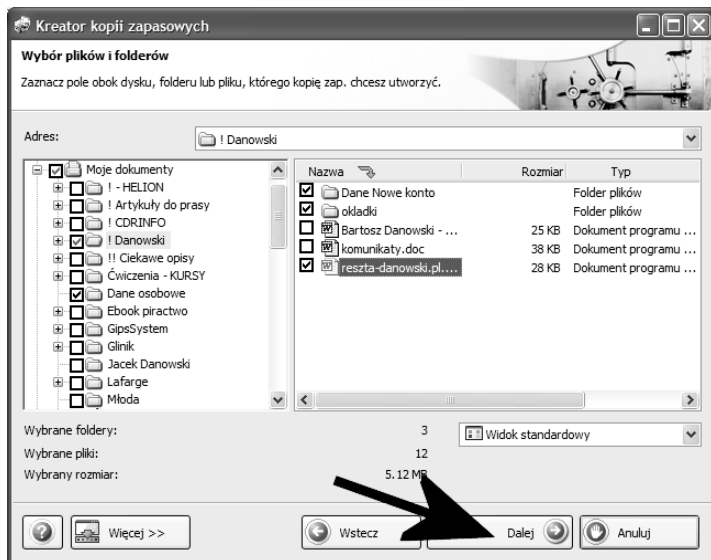

Rysunek 5.71. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap pierwszy

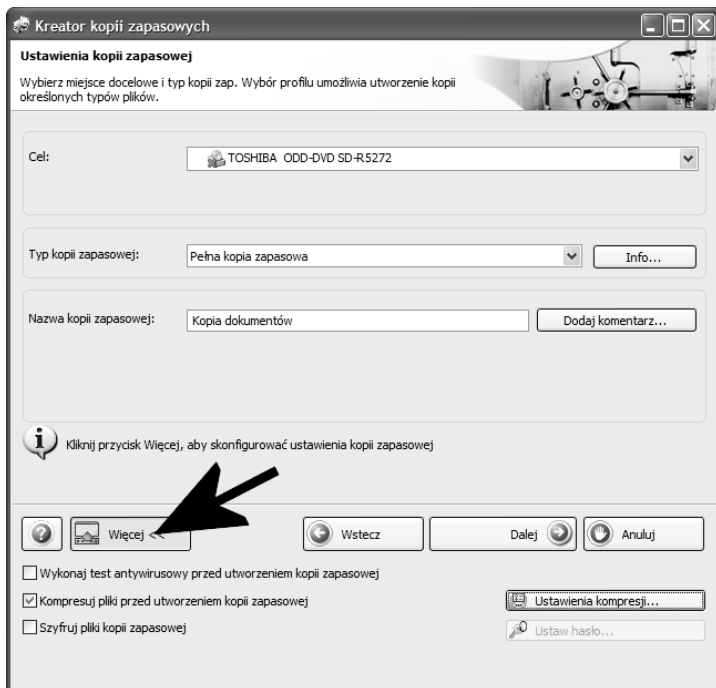
Rysunek 5.72. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap drugi

3. Zaznacz opcję *Wybierz pliki i foldery* i kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do następnego etapu — rysunek 5.73 — który pozwoli na określenie, jakie pliki i foldery mają podlegać archiwizacji.

Rysunek 5.73. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap trzeci

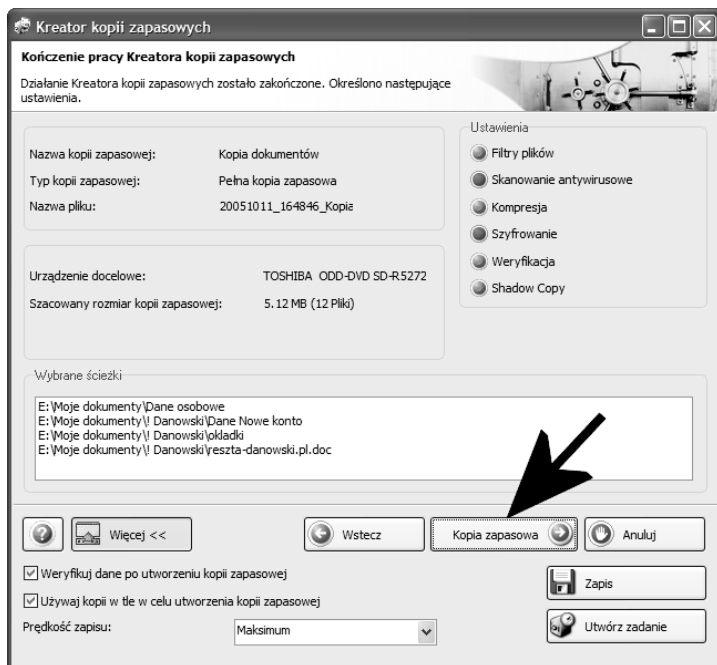
4. W kolumnie z lewej strony wskaż foldery, które mają zostać dodane do archiwum. Możesz również zaznaczyć konkretne pliki w prawej części. Zwróć uwagę, że zaznaczenie folderu w lewej kolumnie powoduje, że to samo dzieje się ze wszystkimi plikami z prawej strony. Po określeniu zawartości archiwum kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do następnego etapu, widocznego na rysunku 5.74.
- ❑ W polu na nazwie *Cel* wybierz nagrywarę, z której chcesz skorzystać podczas tworzenia archiwum. Następnie w polu *Typ kopii zapasowej* ustal, jaki typ kopii zapasowej chcesz wykonać. Na początek proponuję wybranie opcji *Pełna kopia zapasowa*. W polu *Nazwa kopii zapasowej* wpisz nazwę opisującą zawartość archiwum. Dodatkowo możesz skorzystać z przycisku *Dodaj komentarz* i w nowym oknie szerzej opisać tworzone archiwum.

Rysunek 5.74. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap czwarty

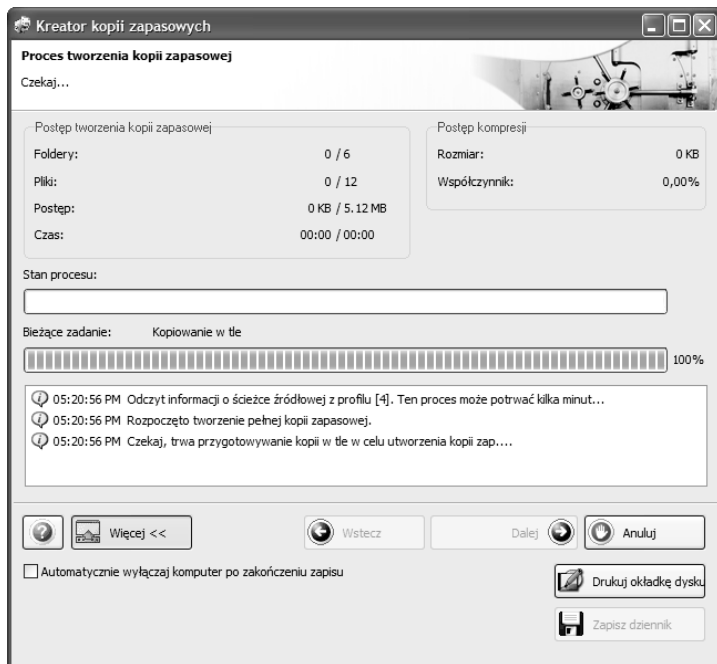
- ❑ Gdy klikniesz przycisk *Więcej*, w dolnej części okna pojawi się kilka dodatkowych opcji. Włącz *Kompresuj pliki przed utworzeniem kopii zapasowej* i za pomocą opcji dostępnych po kliknięciu przycisku *Ustawienia kompresji* ustaw stopień spakowania plików.
- ❑ Jeżeli chcesz, tworzone archiwum może zostać zabezpieczone hasłem — opcja *Szyfruj pliki kopii zapasowej*. Po zaznaczeniu tej opcji uaktywniony zostanie przycisk *Ustaw hasło*, za pomocą którego będziesz mógł przypisać hasło wymagane do odzyskania danych z archiwum.
- ❑ Na uwagę zasługuje również opcja *Wykonaj test antywirusowy przed utworzeniem kopii zapasowej*. Myślę, że znaczenia tej opcji nie muszą nikomu tłumaczyć — każdy dobrze wie, że warto z niej skorzystać.
- ❑ Kliknij przycisk *Dalej*, aby przejść do następnego etapu.

5. Okno widoczne na rysunku 5.75 jest swego rodzaju podsumowaniem dotychczasowych ustawień. Warto sprawdzić, czy nie ma potrzeby wprowadzenia poprawek i ewentualnych zmian. Poza tym bezwzględnie włącz opcję *Weryfikuj dane po utworzeniu kopii zapasowej*. Dzięki temu gotowe archiwum zostanie sprawdzone pod kątem obecności ewentualnych błędów.

Rysunek 5.75. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap piąty

6. Tworzenie archiwum rozpocznie się po kliknięciu przycisku *Kopia zapasowa* — rysunek 5.76. Operacja będzie trwać od kilku do kilkunastu minut, a jej dokładny czas zależy od ilości danych i parametrów Twojej nagrywarki.
7. Postęp tworzenia i zapisywania archiwum jest przedstawiany za pomocą graficznego wskaźnika. Dodatkowo w oknie widocznym powyżej znajdziesz informacje o tym, jaka czynność jest aktualnie wykonywana, ile miejsca zajmuje kopia zapasowa po kompresji oraz ile czasu pozostało do zakończenia operacji.

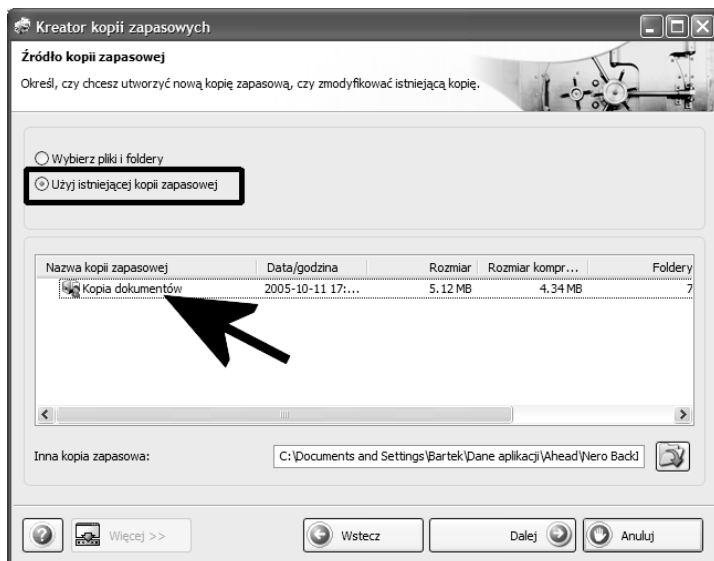
Rysunek 5.76. Tworzenie kopii bezpieczeństwa — etap szósty

8. Po zakończeniu tworzenia archiwum na ekranie monitora pojawi się stosowny komunikat.

Gdy stworzysz archiwa ręcznie, pojawia się ciekawa możliwość dodawania danych do już istniejących projektów. Poniżej zamieszczam krótki opis.

Zaczynamy dokładnie tak samo jak w przypadku opisu z ćwiczenia 5.14 — kliknij przycisk *Utwórz nową kopię zapasową pliku*, a w następnym oknie — *Dalej*. Pierwsze istotne zmiany będą miały miejsce w oknie widocznym na rysunku 5.77.

Jeżeli chcesz dodać dane do istniejącego archiwum, zaznacz opcję *Użyj istniejącej kopii zapasowej*, a następnie w dolnej części okna wybierz z listy archiwum, które chcesz modyfikować, i kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do następnego etapu.

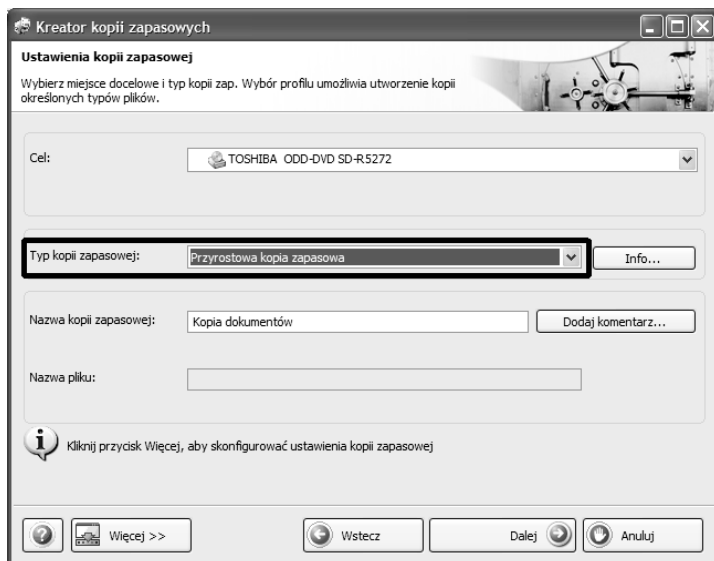

Rysunek 5.77. Dodawanie danych do istniejącego archiwum
— etap pierwszy

Następny etap wymaga zaznaczenia nowych plików i folderów, które mają trafić do archiwum. Dane w archiwum, które chcesz aktualizować, będą domyślnie zaznaczone. Możesz wybrać nowe pliki i foldery lub anulować zaznaczenie starych elementów, których nie chcesz już archiwizować. Kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do kolejnego okna — rysunek 5.78 — w którym znowu musisz wprowadzić kilka zmian.

Jedyną zmianą w stosunku do tego, co robiłeś podczas wykonywania ćwiczenia 5.14, jest inna wartość w polu *Typ kopii zapasowej* — wybierz *Przyrostowa kopia zapasowa*, pozostałe opcje mają być ustawione tak samo. Teraz kliknij przycisk *Dalej* i postępuj tak, jak w przypadku nowego archiwum.

Równie ważne jak tworzenie kopii bezpieczeństwa jest nabycie umiejętności pozwalających na odzyskanie plików w sytuacji kryzysowej. Dlatego po wykonaniu ćwiczenia 5.14 zapoznaj się z opisem zamieszczonym w następnym ćwiczeniu i spróbuj przeciwiczyć odtwarzanie danych z posiadanej kopii.

Rysunek 5.78. Dodawanie danych do istniejącego archiwum — etap drugi

ĆWICZENIE

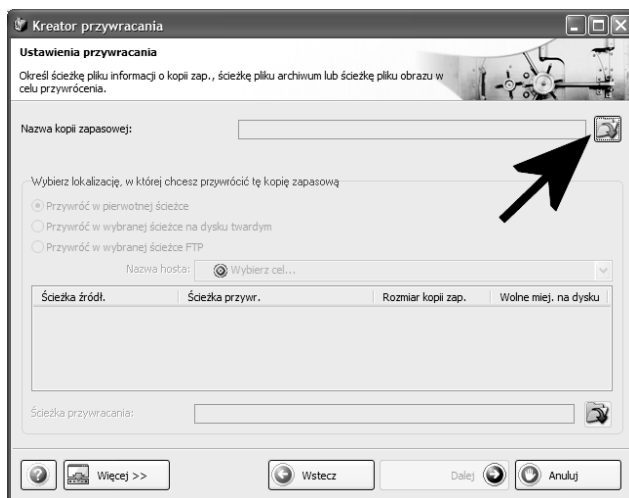
5.15 Odtwarzanie danych z kopii bezpieczeństwa

Korzystając z programu Nero BackItUp, postaraj się odzyskać dane z uprzednio utworzonej kopii bezpieczeństwa. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

1. Uruchom Nero BackItUp i w głównym oknie widocznym na rysunku 5.79 kliknij przycisk *Przywróć kopię zapasową*, by rozpocząć proces przywracania danych z obrazu.
2. Zapoznaj się z informacjami zawartymi w następnym oknie i kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do kolejnego okna widocznego na rysunku 5.80.
3. Kliknij ikonę oznaczoną strzałką na rysunku 5.80. Następnie w nowym oknie wskaż archiwum, z którego chcesz odzyskać dane. Wystarczy, że na liście zaznaczysz odpowiedni wpis i klikniesz przycisk *OK* — rysunek 5.81.

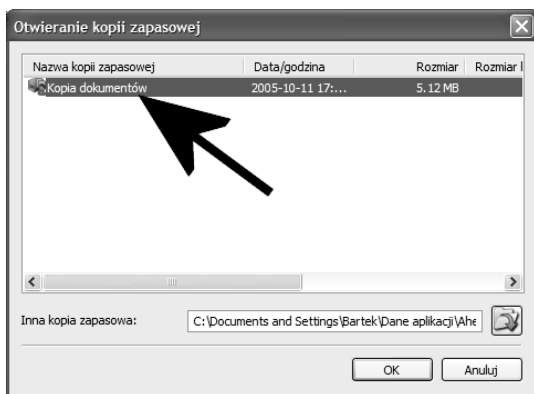

Rysunek 5.79. Odzyskiwanie danych z archiwum — etap pierwszy

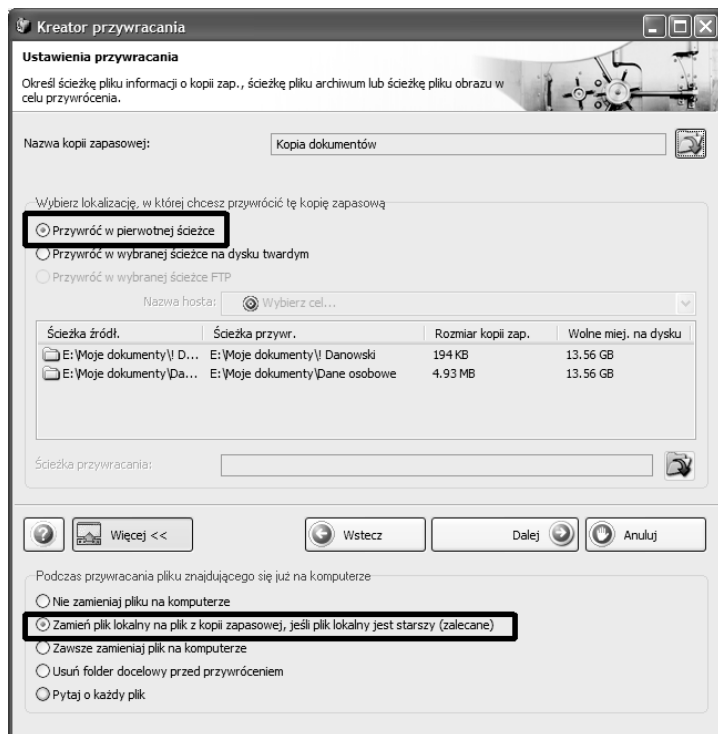
Rysunek 5.80. Odzyskiwanie danych z archiwum — etap drugi

Rysunek 5.81.
 Odzyskiwanie
 danych
 z archiwum
 — etap trzeci

4. Po powrocie do okna widocznego na rysunku 5.82 zaznacz opcję *Przywróć w pierwotnej ścieżce*. Dzięki tej opcji dane zostaną odzyskane i umieszczone w folderze, z którego je utraciłeś. Możesz również skorzystać z opcji *Przywróć w wybranej ścieżce na dysku twardym*. Pozwoli Ci ona wybrać inne miejsce do zapisania odzyskanych plików.
5. Następnie kliknij przycisk *Więcej* i zaznacz opcję *Zamień plik lokalny na plik z kopii zapasowej, jeśli plik lokalny jest starszy*. Teraz kliknij przycisk *Dalej*, aby przejść do kolejnego etapu.
6. W oknie widocznym na rysunku 5.83 możesz zdecydować, które pliki z archiwum chcesz odzyskać. Wystarczy, że zaznaczysz tylko te dane, które są Ci potrzebne, a następnie klikniesz przycisk *Dalej*.
7. Ostatnie okno widoczne na rysunku 5.84 zawiera podsumowanie ustawień, jakie wprowadziłeś do tej pory. Odzyskiwanie danych zacznie się po kliknięciu przycisku *Przywracanie*. Postęp operacji będziesz mógł obserwować w oknie podobnym do tego, które znasz z procesu tworzenia archiwum.

W ważnych komputerach, które zawierają istotne dane, archiwizacja powinna być wykonywana regularnie, o zadanych porach i dniach miesiąca. Z tego powodu osoba tworząca kopie bezpieczeństwa ważnych danych powinna być sumienna i obowiązkowa. W żadnym wypadku nie można sobie pozwolić na to, by zapomnieć o wykonaniu archiwum, gdyż potencjalna awaria to strata dużej ilości pieniędzy i czasu.

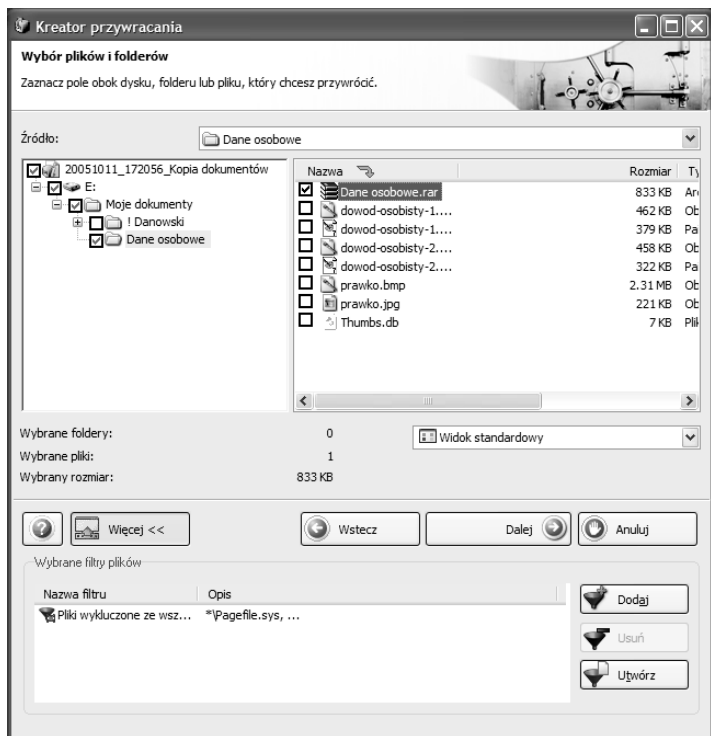
Rysunek 5.82. Odzyskiwanie danych z archiwum — etap czwarty

Niestety, ludzie są istotami omylnymi i zdarza się im o czymś zapomnieć. Dlatego też znaczna część oprogramowania dla MS Windows przeznaczona do tworzenia kopii zapasowych wyposażona jest w specjalne mechanizmy, które pozwalają na zaplanowanie wykonywania zadań w określonym czasie. Poniżej pokażę, w jaki sposób skonfigurować Nero BackItUp tak, by sam tworzył odpowiednie kopie istotnych dokumentów.

Ć W I C Z E N I E

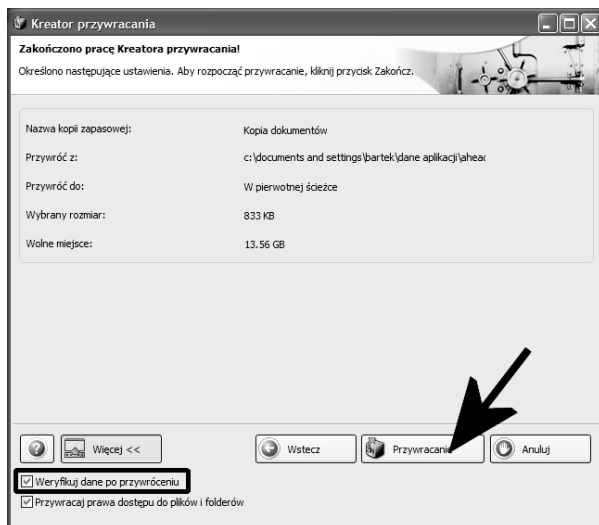
5.16 Automatyzacja tworzenia kopii bezpieczeństwa

Skorzystaj z możliwości dostępnych w programie Nero BackItUp, aby zautomatyzować proces tworzenia kopii bezpieczeństwa ważnych danych. Postępuj zgodnie z poleceniami zamieszczonymi w dalszej części ćwiczenia.

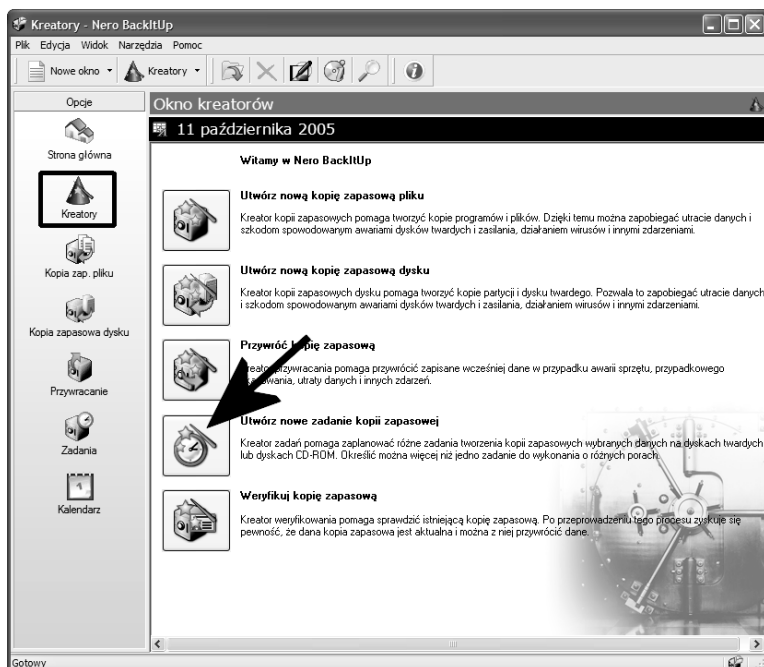

Rysunek 5.83. Odzyskiwanie danych z archiwum — etap piąty

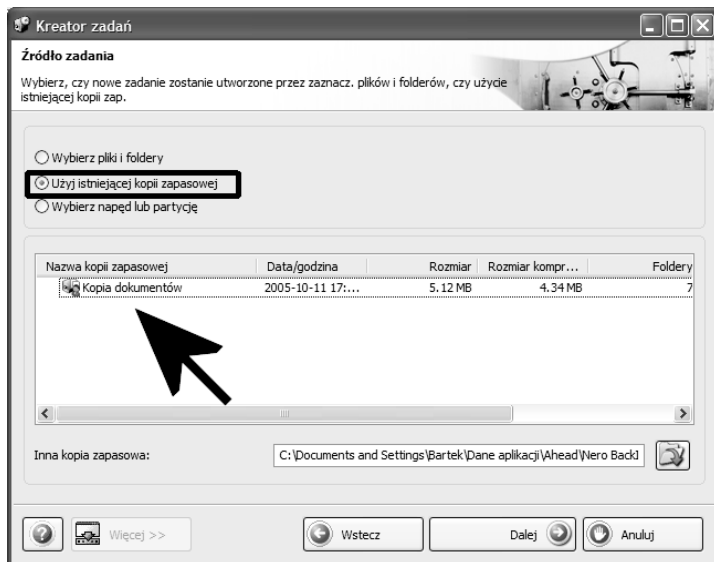
1. Po włączeniu Nero BackItUp w głównym oknie widocznym na rysunku 5.85 kliknij przycisk *Utwórz nowe zadanie kopii zapasowej*.
2. Następne okno kreatora zawiera informacje o programie; po zapoznaniu się z nimi kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do następnego etapu — rysunek 5.86.
 - ❑ Tworząc regułę automatycznego wykonania zadania, możesz zdefiniować ją zupełnie od nowa — *Wybierz pliki i foldery* — lub skorzystać z uprzednio utworzonej kopii zapasowej — *Użyj istniejącej kopii zapasowej*. W dalszej części postanowiłem skorzystać z istniejącego projektu.
 - ❑ Kliknij przycisk *Dalej*, aby przejść do następnego okna, w którym musisz zaznaczyć pliki i foldery mające trafić do archiwum. Możesz dodać kolejne pliki lub zmodyfikować zawartość archiwum.

Rysunek 5.84. Odzyskiwanie danych z archiwum — etap szósty

Rysunek 5.85. Programowanie automatycznej archiwizacji — etap pierwszy

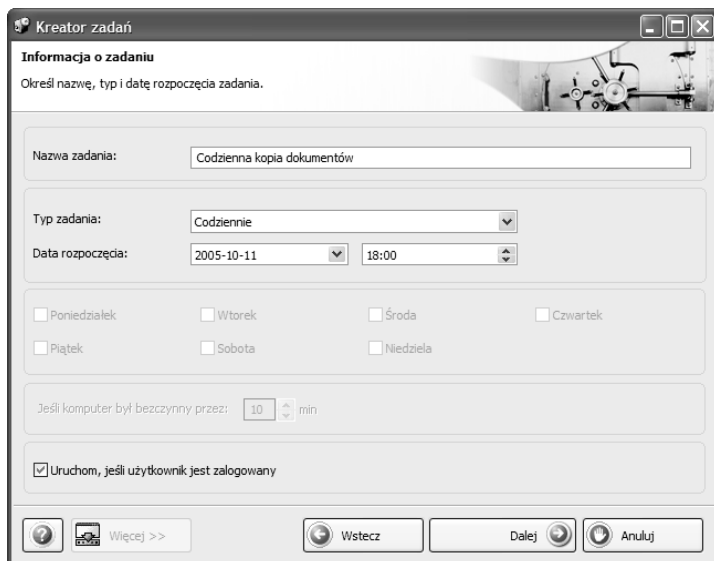

Rysunek 5.86. Programowanie automatycznej archiwizacji — etap drugi

- Po skompletowaniu danych kliknij przycisk *Dalej*, aby przejść do następnego etapu. W następnym oknie określ, gdzie ma zostać wykonana kopia zapasowa. Jeżeli użyjesz nagrywarki, pamiętaj, że w tym czasie, kiedy program będzie wykonywał archiwum, powinna się w niej znajdować płyta.
- 3. Nie zapomnij ustawić trybu archiwizacji. Na początek radzę wykonać pełną archiwizację — *Pełna kopia zapasowa*. Później możesz zmienić tę opcję, ustawiając aktualizację istniejących kopii zapasowych — *Przyrostowa kopia zapasowa*.

Włącz opcję *Kompresuj pliki przed utworzeniem kopii zapasowej* i wprowadź niezbędne informacje ułatwiające identyfikację, a następnie kliknij przycisk *Dalej*, by przejść do kolejnego etapu, w którym musisz określić częstotliwość wykonywania archiwizacji — rysunek 5.87.

W polu *Nazwa zadania* wpisz nazwę tworzonego zadania. Natomiast w polu *Typ zadania* określ częstotliwość tworzenia archiwów. Do wyboru masz następujące opcje:

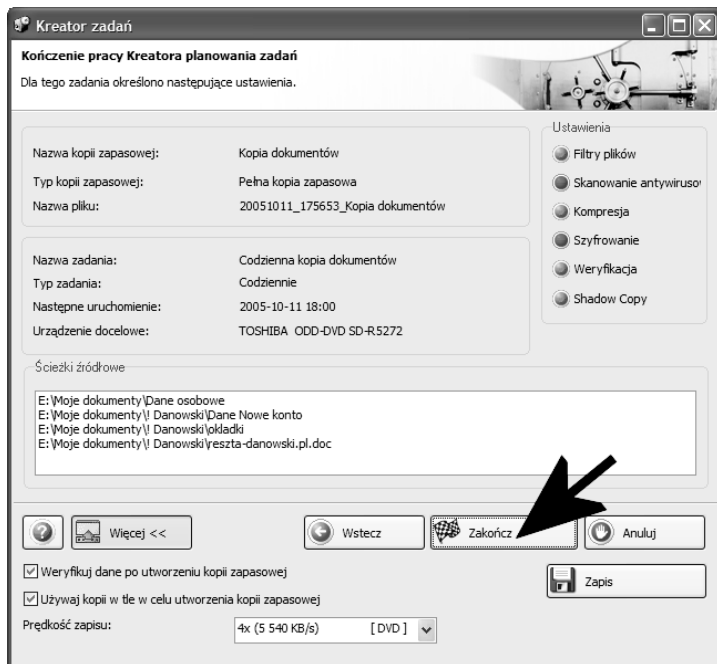

Rysunek 5.87. Programowanie automatycznej archiwizacji — etap trzeci

- ☐ Raz,
- ☐ Codziennie,
- ☐ Co tydzień,
- ☐ Co miesiąc,
- ☐ Podczas uruchamiania systemu,
- ☐ Podczas logowania,
- ☐ W trybie bezpiecznym.

W polu *Data rozpoczęcia* ustaw datę oraz godzinę wykonania pierwszego archiwum. Jeśli tego nie zrobisz, program nie będzie wiedział, kiedy ma zacząć tworzyć archiwum.

4. Po skonfigurowaniu programatora kliknij przycisk *Dalej*, aby przejść do kolejnego etapu — rysunek 5.88. Tym razem okno zawiera informacje o tym, co będzie archiwizowane oraz w jaki sposób i gdzie zostanie wykonana ta operacja. To okno było już opisywane przy okazji tworzenia archiwum.
5. Po zapoznaniu się ze statystykami kliknij przycisk *Zakończ*, by zakończyć konfigurację automatycznego procesu tworzenia archiwum.

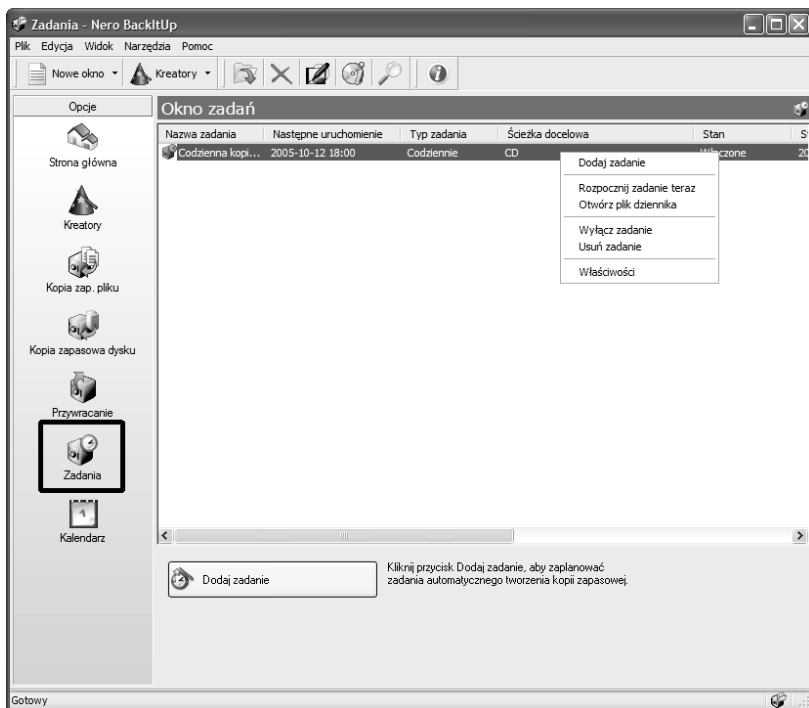
Rysunek 5.88. Programowanie automatycznej archiwizacji — etap czwarty

6. Na pasku *Start*, w okolicy zegara systemowego pojawi się nowa ikona o nazwie *Nero BackItUp Scheduler* — rysunek 5.89. Informuje ona, że komputer „wie”, kiedy ma wykonać archiwum. Do nas należy jedynie pamiętanie o tym, by w napędzie znajdowała się płyta. Wygodnym rozwiązaniem jest używanie płyty typu RW i pozostawienie jej stale w napędzie.

Rysunek 5.89.
Programowanie
automatycznej
archiwizacji
— etap piąty

7. Jeżeli chcesz podejrzeć, jakie zadania zostały zaplanowane, to możesz to zrobić w głównym oknie programu. Wystarczy, że klikniesz ikonę *Zadania* widoczną w menu z lewej strony — rysunek 5.90.

Rysunek 5.90. Programowanie automatycznej archiwizacji — etap szósty

8. Każde z zaplanowanych zadań możesz zmodyfikować, usunąć, wykonać w dowolnej chwili lub wyłączyć. Wystarczy, że klikniesz prawym klawiszem myszy odpowiedni wpis na liście.
9. Korzystając z opcji *Kalendarz*, możesz sprawdzić, jak mają się zaplanowane zadania do kalendarza na następne dni.